

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Futro
Sędziowie:	SSA Bogdan Wysocki SSO del. Jarosław Grobelny /spr./
Protokolant:	insp. ds. biur. Katarzyna Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z wniosku **Stowarzyszenia Organizatorów Imprez Artystyczno-Rozrywkowych i Sportowych w Ostrowie Wielkopolskim**

przy uczestnictwie **1.Stowarzyszeniu Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP w Warszawie, 2.Związkowi Artystów Scen Polskich ZASP w Warszawie, 3.Stowarzyszeniu Autorów ZAIKS w Warszawie, 4.Stowarzyszeniu Twórców Ludowych w Lublinie, 5.Związkowi Producentów Audio-Video w Warszawie, 6.Stowarzyszeniu Filmowców Polskich w Warszawie, 7. Związkowi Artystów i Wykonawców STOART w Warszawie, 8.Stowarzyszeniu Autorów i Wydawców "Polska Książka" w Krakowie**
o odmowę zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 lutego 2015 r. sygn. akt I Ns 313/13

postanawia:

1. oddalić apelację;

2. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestników Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP w Warszawie Związku Producentów Audio-Video w Warszawie i Stowarzyszenia Twórców Ludowych w Lublinie kwoty po 120 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jarosław Grobelny

Jan Futro

Bogdan Wysocki

UZASADNIENIE

Pismem dnia 31 października 2013r. Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystyczno – Rozrywkowych i Sportowych z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim (dalej SOIARS) wniosło o odmowę zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń w części obejmującej stawki za odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych określonej jako „TANIEC” (kod O/ZA, przedmiot: „odtworzenie „do tańca”) , będącej przedmiotem postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego w sprawie DWIM.PZ-006/1-5/12 .

W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawcy przed Komisją Prawa Autorskiego nie przedstawili wystarczających dowodów na poparcie swojego wniosku, a przez to nie wykazali, iż przyjęte w tabeli stawki wynagrodzeń są wynikiem badań rynku, analizy sytuacji ekonomicznej poszczególnych podmiotów, oceny zakresu korzystania przez poszczególne kategorie podmiotów z utworów i przedmiotów praw pokrewnych oraz były negocjowane z podmiotami korzystającymi z praw autorskich. Organizacje zbiorowego zarządzania w żaden sposób nie wykazały, iż zaproponowane stawki są adekwatne do wysokości wpływów uzyskiwanych z korzystania z utworów i praw pokrewnych. Zdaniem wnioskodawcy, stawki przyjęte w tabeli są całkowicie abstrakcyjne, całkowicie oderwane od realiów rynkowych istniejących w Polsce. SOIARS podniósł, że w tabeli nie uwzględniono sytuacji związanej z zaprzestaniem organizowania imprez, podczas których dochodzi do odtwarzania utworów, w tym w związku z zawieszeniem działalności danego podmiotu. W opinii składającego wniosek oszacowanie wielkości wpływów na podstawie lokalizacji obiektu, kategorii, powierzchni, liczby miejsc w danym obiekcie, wielkości miejscowości nie jest niczym uzasadnione. Za błędne uznał również odnoszenie liczby uczestników imprezy do liczby miejsc w obiekcie określonym w pozwoleniu na użytkowanie lub innych stosownych dokumentach. Według wnioskodawcy wysoki pułap zaproponowanych stawek może spowodować brak rentowności podmiotów organizujących działalność dyskotekową.

W odpowiedzi na wniosek Stowarzyszenie Autorów ZAiKS (k. 90-110), Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno – Muzycznych SAWP (k. 168-174), Związek Producentów Audio – Video (k. 214-235), Związek Artystów Wykonawców STOART (k. 305-310), Związek Artystów Scen Polskich (k. 319-323), wnieśli o oddalenie wniosku SOIARS oraz zatwierdzenie Tabeli stawek wynagrodzeń za odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych w części oznaczonej jako „Taniec”, przedłożonej do zatwierdzenia Komisji Prawa Autorskiego przez następujące organizacje zbiorowego zarządzania (również „OZZPA”): Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno - Muzycznych SAWP (dalej: „SAWP”), Związek Artystów Scen Polskich (dalej: „ZASP”), Stowarzyszenie Autorów „ZAiKS” (dalej: „ZAiKS”), Stowarzyszenie Twórców Ludowych (dalej: „STL”), Związek Producentów Audio-Video (dalej: „ZPAV”), Stowarzyszenie Filmowców Polskich (dalej: „SFP”), Związek Artystów Wykonawców STOART (dalej: „STOART”), Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych (dalej: „SAFT”). Uzasadniając swe stanowisko uczestnicy postępowania wskazali, że wnioskodawca SOIARS poza gołosłownym wskazaniem, że zatwierdzone stawki są za wysokie, nie wskazuje prawidłowej wysokości tych stawek; nie odnosi się do kryteriów określonych w art. 110 PrAut, w szczególności nie wykazał, że tabele wynagrodzeń nie uwzględniają wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także zakresu i charakteru korzystania, ograniczając się do kwestionowania wysokości stawek w relacji do wpływów osiąganych tylko i wyłącznie ze sprzedaży biletów, z pominięciem wpływów osiąganych z innych źródeł np. ze sprzedaży alkoholu. Nie wykazał by

kwota ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich OZZ była nadmierna i skutkowała np. nieuzasadnionych obniżeniem rentowności korzystających oraz nie uwzględnia interesu społecznego.

Uczestnicy argumentowali, że w toku postępowania przed KPA jak i przed sądem przedstawili materiał dowodowy w postaci licznych umów licencyjnych, badań, analiz i raportów, które wykazały zasadność przedstawionych do zatwierdzenia stawek wynagrodzenia. Przedstawiając do zatwierdzenia wspólną tabelę stawek wynagrodzeń ustalili wysokość poszczególnych stawek, w poszczególnych częściach tabeli, na podstawie wieloletniej praktyki zawierania umów na tym polu eksploatacji, a w szczególności z uwzględnieniem dotychczas stosowanych stawek przez każdego z uczestników, przy czym zaproponowane stawki nie są prostą sumą stawek dotychczas stosowanych. Zdaniem uczestników kwestionując przyjęte przez nich kryteria różnicowania wysokości stawek wynagrodzeń wnioskodawca nie wskazał jakie kryteria uznaje za słuszne i prawidłowe. W szczególności uczestnicy zwrócili uwagę, że liczba miejsc w obiekcie jest jedynym obiektywnym kryterium umożliwiającym zawarcie umowy licencyjnej, która nie dotyczy jednorazowej imprezy, gdyż odpowiada maksymalnemu potencjalnemu wykorzystaniu utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Sam korzystający szacuje i przygotowuje się na przyjęcie określonej liczby osób, zapewniając im odpowiednią liczbę miejsc w obiekcie, a nikt nie ma obowiązku utrzymywania obiektu na 1500 miejsc, gdy faktycznie przychodzi do niego 150 osób. Brak dostosowania planów sprzedażowych do faktycznej możliwości ich sprzedaży obciąża podmiot podejmujący takie decyzje.

Bez znaczenia zdaniem uczestników jest zarzut braku regulacji w tabeli kwestii uiszczania wynagrodzenia w przypadku np., zawieszenia działalności, gdyż rolą tabeli jest określenie wynagrodzenia za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a nie za brak takiego korzystania, sytuacje zawieszenia działalności mogą być regulowane w drodze porozumienia.

Za nieuzasadnione uczestnicy uznali porównanie przez wnioskodawcę wynagrodzeń należnych na rzecz ZAiKS, STOART i ZPAV do nowej stawki i twierdzenie, iż stawki te uległy podwyższeniu, bez uwzględnienia przy tej ocenie stawek należnych na rzecz innych OZZ, a w szczególności SAWP. Z oczywistych względów nowa stawka, uwzględniająca większy repertuar i więcej OZZ musi być wyższa niż na rzecz jedynie trzech OZZ. Uczestnicy za nieprawdziwe uznali twierdzenia wnioskodawcy dotyczące braku prowadzenia negocjacji i uzgadniania warunków zapłaty wynagrodzenia z tytułu odtwarzania utworów przez podmioty zrzeszone w SOIARS, powołując się m.in. na pisemne porozumienie z 8 września 2015 r. dotyczące wprost sieci lokali dyskotekowych. Odnośnie wskazywanego przez wnioskodawcę procentowego stosunku stawki wynagrodzeń za odtwarzanie do wpływów osiąganych ze sprzedaży biletów uczestnicy akcentowali, że wynagrodzenie inkasowane przez OZZ powinny odpowiadać kryteriom z art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a zatem uwzględniać również charakter i zakres tego korzystania. Wpływy z biletów wstępu stanowią jedno ze źródeł przychodów korzystającego, a dodatkowo są specyficznie przez niego kształtowane. Niejednokrotnie podmioty prowadzące dyskoteki np. rezygnują z pobierania opłat za wstęp albo uzależniają przyznanie darmowego wstępu od określonych działań np. reklamujących organizatora dyskoteki.

Uczestnicy akcentowali, że korzystanie z utworów jest istotą prowadzenia działalności przez podmioty reprezentowane przez wnioskodawcę. Rezygnacja z odtwarzania muzyki oznacza spadek przychodów tych podmiotów do zera, co oznacza, że zakres korzystania przez te podmioty należy uznać za najszerszy z możliwych. Zaproponowane stawki uwzględniają, że wszystkie wpływy z dyskoteki są wpływami osiąganymi wobec i na skutek korzystania z utworów. Związek tych wpływów z odtwarzaniem muzyki jest bezpośredni, co uznać należy za notorium.

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zatwierdził tabelę wynagrodzeń w części zaskarżonej przez Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystyczno – Rozrywkowych i Sportowych z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim obejmującej stawki za odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych określonej jako TANIEC (kod O/ZA, przedmiot odtwarzania „do tańca”) i kosztami postępowania obciążył wnioskodawcę i uczestników w zakresie przez nich poniesionym.

Podstawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania:

Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno - Muzycznych SAWP („SAWP”) – działający na rzecz artystów wykonawców utworów muzycznych i słowno-muzycznych, Związek Artystów Scen Polskich („ZASP”) – działający na rzecz artystów wykonawców: aktorów, solistów śpiewaków i tancerzy, Stowarzyszenie Autorów „ZAiKS” („ZAiKS”) – działający na rzecz autorów utworów słownych, muzycznych i słowno-muzycznych, choreograficznych i pantomimicznych, a także autorów utworów słownych, muzycznych i słowno-muzycznych, choreograficznych w utworze audiowizualnym, Stowarzyszenie Twórców Ludowych („STL”), działające na rzecz twórców ludowych i ludowych artystów wykonawców, Związek Producentów Audio-Video („ZPAV”) działające na rzecz producentów fonogramów i wideofonogramów muzycznych, Stowarzyszenie Filmowców Polskich („SFP”) działające na rzecz współtwórców utworów audiowizualnych, Związek Artystów Wykonawców STOART („STOART”) działający na rzecz artystów wykonawców utworów muzycznych i słowno - muzycznych, Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych („SAFT”), działające na rzecz artystów wykonawców – aktorów, są organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, działającymi na podstawie zezwoleń Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystyczno – Rozrywkowych i Sportowych z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim zrzesza podmioty, które w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą korzystają z utworów i przedmiotów praw pokrewnych na polu eksploatacji „odtworzenie”. Stowarzyszenie zrzesza 17 członków prowadzących działalność gospodarczą polegającą na prowadzeniu klubów i dyskotek w około 30 – 40 lokalizacjach na terenie Polski.

Wnioskiem z dnia 20 grudnia 2012 r. następujące organizacje zbiorowego zarządzania (dalej również „OZZ”): Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno - Muzycznych SAWP (dalej: „SAWP”), Związek Artystów Scen Polskich (dalej: „ZASP”), Stowarzyszenie Autorów „ZAiKS” (dalej: „ZAiKS”), Stowarzyszenie Twórców Ludowych (dalej: „STL”), Związek Producentów Audio-Video (dalej: „ZPAV”), Stowarzyszenie Filmowców Polskich (dalej: „SFP”), Związek Artystów Wykonawców STOART (dalej: „STOART”), Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych (dalej: „SAFT”) wystąpiły do Komisji Prawa Autorskiego o zatwierdzenie wspólnej tabeli stawek wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych na polu eksploatacji: odtwarzanie.

Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystyczno- Rozrywkowych i Sportowych z siedzibą w Ostrowie Wlkp. pismem z dnia 13 maja 2013 r. przedstawiło swoje stanowisko odnośnie wspólnej tabeli SAWP, ZASP, ZAiKS, STL, ZPAV, SFP, STOART, SAFT, wnosząc o odmowę jej zatwierdzenia w całości, ewentualnie w części obejmującej stawki za odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych określonej jako TANIEC. SOIARS zwróciło uwagę na brak przedstawienia materiału dowodowego na poparcie przedmiotu wniosku. Odnośnie

zaproponowanych stawek wskazało, że stawki te są oderwane od realiów rynkowych, a brak jest dowodów na poparcie tezy, że stawki te zostały ustalone na podstawie wysokości wynagrodzenia pobieranego przez wnioskodawców w dotychczasowej praktyce. Brak jest również uzasadnienia i dowodów co do oparcia się przez ww. wnioskodawców na wzorcach stosowanych w innych krajach europejskich. SOIARS podniósł także brak uwzględnienia okoliczności zaprzestania organizowania imprez (wydarzeń) podczas których dochodzi do odtwarzania utworów oraz sprzeczność z dyspozycją normy art. 110 u.p.a. odprowadzania stawek ryczałtowych wynikających z tabeli na rzecz wnioskodawców w okresach zawieszenia działalności.

Odnosnie części TANIEC SOIARS wskazał, iż realnie osiągnane przez te podmioty wpływy w ogóle nie zostały wzięte pod uwagę przy konstruowaniu tabeli, nieuzasadnione oszacowanie wysokości wpływów z organizowania dyskotek i innych tego rodzaju imprez masowych poprzez odwołanie się do kryteriów w postaci lokalizacji obiektu, kategorii, powierzchni, liczby miejsc w danym obiekcie, wielkości miejscowości; nieuprawnione twierdzenie, że stawki wynagrodzeń zostały wynegocjowane bowiem w jego ocenie stawki wynagrodzeń zostały ustalone w tabeli w sposób arbitralny; określenie stawki w części dotyczącej utworów „do tańca” na zbyt wysokim pułapie oraz brak możliwości oszacowania realnych wpływów osiąganych przez podmioty odtwarzające utwory i przedmioty praw pokrewnych podczas imprez muzycznych i do tańca. Wskazano na brak badań rynku w zakresie odtwarzania utworów „do tańca”. Zdaniem SOIARS przedłożone przez organizacje zbiorowego zarządzania badania wartości muzyki były zupełnie nieadekwatne do przedstawionych do zatwierdzenia tabel wynagrodzeń, mogły służyć jedynie pomocniczo i tylko częściowo do oceny tabel, jednak z całą pewnością nie mogły posłużyć do oceny zasadności stawek wynagrodzeń autorskich w części obejmującej stawki za odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych określonej jako TANIEC.

Zajmując stanowisko odnośnie dołączonego przez ZAiKS, STOART i SAWP zestawienia „Średnie stawki stosowane przez poszczególne OZZ na polu odtwarzania na podstawie danych z zawartych umów” SOIARS wskazał, że proponowane w przedstawionych do zatwierdzenia tabelach stawki wynagrodzeń za odtwarzanie utworów muzycznych i słowno -muzycznych na dyskotekach w porównaniu z zsumowanym obciążeniem wynikającym ze stawek stosowanych dotychczas w trzech przypadkach na cztery zobrazowane w zestawieniu są wyższe (w lokalach do 220 miejsc nawet ponad dwukrotnie). Wobec tego SOIARS stwierdził, że proponowane przez wnioskodawców stawki wynagrodzeń na polu eksploatacji „odtworzenie utworów do tańca” są dalece zawyżone i powinny ulec obniżeniu.

SOIARS podniósł, że w jego ocenie nieprawdziwe pozostają twierdzenia wnioskodawców, iż zaproponowane przez nich kryteria obliczania stawek oparte są na doświadczeniach organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, które działają za granicą. Kryterium w postaci liczby uczestników imprezy, które dla wnioskodawców jest rozumiane jako: „[...] to dopuszczalna liczba miejsc w obiekcie określona w pozwoleniu na użytkowanie lub innych stosownych dokumentach” nie ma zdaniem SOIARS nic wspólnego z ilością uczestników danej imprezy. SOIARS wskazał, że w organizacjach zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, które działają za granicą, kryterium to jest rozumiane zupełnie odmiennie. Jako przykład podał działającą na terenie Republiki Czeskiej organizację OSA, która pod pojęciem „Liczby uczestników” przyjmuje liczbę osób faktycznie biorących udział w imprezie - nie mniej niż liczba osób wynikająca z pozwolenia na organizację konkretnej imprezy - a nie, jak w przypadku tabel przedstawionych do zatwierdzenia - liczba osób, która wynika z „odnośnych”, bliżej niesprecyzowanych dokumentów (np. pozwolenia na użytkowanie budynku). Ponadto organizator imprezy może przedstawić tej organizacji dokumenty, z których wynika ilość osób faktycznie biorących udział w imprezie - np. przedstawiając liczbę

sprzedanych biletów. Wtedy opłata za korzystanie z utworów muzycznych jest obliczana na podstawie liczby osób biorących faktycznie udział w wydarzeniu (o ile organizator imprezy wykaże ich liczbę odpowiednimi dokumentami w ciągu 14 dni od dnia imprezy). Zdaniem SOIARS sposób naliczania opłat przez czeską OSA jest zdecydowanie bardziej dostosowany i adekwatny w stosunku do przychodów realnie osiąganym z tytułu eksploatacji przedmiotów praw autorskich i praw pokrewnych. SOIARS wskazał również działającą w Niemczech organizację GEMA, która uzależnia wysokość pobieranych wynagrodzeń od powierzchni lokalu przy zastosowaniu odpowiednich czynników korygujących. Jest to kryterium zupełnie inne od proponowanego przez Wnioskodawców. Nadto, SOIARS przedstawił symulację wysokości wpływów oraz wysokości stawek, które były odprowadzane na rzecz wnioskodawców na podstawie przedstawionych do zatwierdzenia tabel, z której zdaniem SOIARS wynika, że działalność polegająca na prowadzeniu dyskotek przestanie być finansowo opłacalna. (*pismo k. 1166- 1186 akt KPA*).

Orzeczeniem z dnia 10 lipca 2013r. (Sygn. akt DWIM.PZ-006/1-5/12) Komisja Prawa Autorskiego, w zakresie sprawy z łącznego wniosku organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie, tj. wniosku:

1. Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno -Muzycznych SAWP o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,
2. Związku Artystów Scen Polskich o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,
3. Stowarzyszenia Autorów „ZAiKS” o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,
4. Stowarzyszenia Twórców Ludowych o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,
5. Związku Producentów Audio-Video o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,
6. Stowarzyszenia Filmowców Polskich o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,
7. Związku Artystów Wykonawców STOART o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,
8. Stowarzyszenia Aktorów Filmowych i Telewizyjnych o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie,

w zakresie złożonej przez w/w organizacje wspólnej tabeli, przy udziale:

1. Stowarzyszenia Wydawców REPROPOL,
  2. Izby Wydawców Prasy,
  3. Stowarzyszenia Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych „KOPIPOL”,
  4. Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych,
  5. Stowarzyszenia Organizatorów Imprez Artystyczne - Rozrywkowych i Sportowych,
  6. Związku Pracodawców Prywatnych Mediów,
  7. Izby Gospodarczej Hotelarstwa Polskiego,
- orzekła następująco:

1. zatwierdzić wspólną tabelę wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie złożoną przez następujące organizacje zbiorowego zarządzania: Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno - Muzycznych SAWP, Związek Artystów Scen Polskich,

Stowarzyszenie Autorów „ZAiKS”, Stowarzyszenie Twórców Ludowych, Związek Producentów Audio-Video, Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Związek Artystów Wykonawców STOART, Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych z zastrzeżeniem pkt. 2;

2. odmówić zatwierdzenia wspólnej tabeli wynagrodzeń na polu eksploatacji odtwarzanie złożonej przez następujące organizacje zbiorowego zarządzania: Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno -Muzycznych SAWP, Związek Artystów Scen Polskich, Stowarzyszenie Autorów „ZAiKS”, Stowarzyszenie Twórców Ludowych, Związek Producentów Audio-Video, Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Związek Artystów Wykonawców STOART, Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych we wskazanych poniżej częściach i w zakresie w jakim odmówił zatwierdzenia, przedstawia poniższe propozycje zmian:

2.1.w zakresie Postanowień Ogólnych II. Postanowienia Ogólne pkt. 3 - odmówić zatwierdzenia niższej o 10 % stawki wynagrodzeń dla podmiotów prowadzących działalność kulturalną oraz instytucji oświatowych, korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w zakresie prowadzonej przez nie działalności statutowej tj. podmiotów wskazanych w art. HO¹² ust. 5 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r., przedstawiając propozycję zmiany tabeli w w/w zakresie, iż ww. stawki ulegają obniżeniu o 35 %;

2.2.w zakresie Postanowień Ogólnych II. Postanowienia Ogólne pkt. 4 - odmówić zatwierdzenia postanowienia, iż pierwsza waloryzacja nastąpi do dnia 15 lutego 2013 r., przedstawiając propozycję zmiany tabeli w w/w zakresie, iż pierwsza waloryzacja nastąpi do dnia 15 lutego 2014 r.;

2.3.w zakresie Postanowień Ogólnych III. Definicje pkt. 4 i 5 - odmówić zatwierdzenia następujących definicji:

2.3.1. „sezon turystyczny”, przedstawiając następującą propozycję definicji tego pojęcia: sezon turystyczny - okres przerw świątecznych, ferii zimowych i ferii letnich ustalany corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;

2.3.2. „miejscowość atrakcyjna turystycznie”, przedstawiając następującą propozycję definicji tego pojęcia: miejscowość atrakcyjna turystycznie — miejscowość, której zespół cech przyrodniczych lub pozaprzyrodniczych, stanowi o zainteresowaniu ze strony turystów i która w sezonie turystycznym stanowi cel ruchu turystycznego, ze względu na walory wypoczynkowe, lub osobliwości przyrodnicze, elementy kultury materialnej i duchowej, lub specjalistyczne tj. umożliwiające uprawianie: wędkarstwa, myślistwa, jeździectwa, kajakarstwa, itp. jak też ze względu na zagospodarowanie turystyczne i dostępność komunikacyjną, o liczbie mieszkańców nieprzekraczającej 50.000;

2.4. w zakresie Postanowień Ogólnych VII. Postanowienia Szczególne - odmówić zatwierdzenia postanowienia, iż wobec obiektów handlowych i gastronomicznych czynnych do 15 dni w miesiącu, stawka wynagrodzeń wynosi 75% stawki ustalonej w poszczególnych częściach tabeli dla danego rodzaju obiektu, przedstawiając propozycję zmiany tabeli w w/w zakresie, iż wobec obiektów handlowych i gastronomicznych czynnych do 15 dni w miesiącu, stawka wynagrodzeń wynosi 50% stawki ustalonej w poszczególnych częściach tabeli dla danego rodzaju obiektu;

2.5. w części I HANDEL GRUPA „A” oraz GRUPA „C” odmówić zatwierdzenia w zakresie oznaczenia progów powierzchni nagłaśnianej określonych:

2.5.1. w grupie „A” w następujący sposób: „od 21 do 50 m ”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 20 do 50 m ”;

2.5.2. w grupie „A” w następujący sposób: „od 51 do 100 m ”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 50 do 100 m²”;

2.5.3. grupie „A” w następujący sposób: „od 101 do 500 m²”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 100 do 500 m²”;

2.5.4. grupie „A” w następujący sposób: „od 501 do 2500 m²”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 500 do 2500 m²”;

2.5.5. w grupie „A” w następujący sposób: „od 3001 do 5000 m²”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 3000 do 5000 m²”;

2.5.6. w grupie „A” w następujący sposób: „od 5001 do 10000 m²”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 5000 do 10000 m²”;

2.5.7. w grupie „C” w następujący sposób: „od 101 do 500 m²”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 100 do 500 m²”;

2.5.8. w grupie „C” w następujący sposób: „od 501 do 1000 m²”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 500 do 1000 m²”;

2.5.9. grupie „C” w następujący sposób: „od 1000 do 9999 m²”, przedstawiając propozycję zmian w tabeli w w/w zakresie w ten sposób, że powyższy próg powierzchni nagłaśnianej określa „powyżej 1000 do 10000 m²”;

3. wnioskodawcy i uczestnicy ponoszą koszty we własnym zakresie.(*k. 1195-1219 akt KPA*).

Zatwierdzona przez Komisję Prawa Autorskiego tabela wynagrodzeń, w części zakwestionowanej przez SOIARS w części 4 TANIEC określa stawki wynagrodzeń za odtwarzanie z nośników dźwięku i za pomocą urządzeń służących do odbioru programów radiowych oraz za pomocą innych urządzeń i technik podczas imprez muzycznych i do tańca.

Stawki wynagrodzeń ustalane są w formie miesięcznego ryczałtu lub ryczałtu za imprezę muzyczną, odrębnie dla poszczególnych grup:

- a) grupa „A” - kluby i inne podobne obiekty, gdzie muzyka odtwarzana jest także podczas imprez muzycznych,
- b) grupa „B” - lokale dyskotekowe i inne podobne obiekty, gdzie organizowane są imprezy taneczne oraz imprezy karaoke,
- c) grupa „C” - inne lokale i obiekty organizujące imprezy muzyczne spełniające na co dzień inne funkcje (remizy strażackie, świetlice lub pomieszczenia w szkołach, domach kultury, ogródkach działkowych, zakładach pracy i innych),
- d) grupa „D” - place, parki, skwery i inne miejsca usytuowane „na wolnym powietrzu”,
- e) grupa „E” - bale sylwestrowe.

Wysokość stawek uzależniona została od liczby miejsc/ uczestników imprezy i wielkości miejscowości ze względu na liczbę mieszkańców odrębnie dla twórców, artystów i producentów (*k. 1195- 1219 w zw. z k. 29- 35*).

Do chwili obecnej ww. organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i przedmiotami praw pokrewnych podpisały łącznie kilkadziesiąt tysięcy umów z podmiotami korzystającymi z tych praw na polu eksploatacji odtwarzanie. Umowy były podpisywane

oddzielnie przez każdą z organizacji. Między innymi w 2005 r. Stowarzyszenie Autorów ZAiKS zawarło z PROTEKT s.c. Kasprzak Rafał, Kasprzak Daniel, prowadzącą działalność w zakresie organizowania imprez dyskotekowych porozumienie dotyczące ustalenia zasad uiszczania wynagrodzenia za odtwarzanie utworów w dyskotekach. Porozumienie dotyczyło podmiotów zrzeszonych w SOIARS. W praktyce realizacji uprawnień twórców i wykonawców często zdarzało się, że podmioty prowadzące działalność gospodarczą z wykorzystaniem ich praw, unikały zawierania umów z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi. W odpowiedzi na taką sytuację organizacje zbiorowego zarządzania powoływały się na sankcje karne związane z bezprawnym wykorzystywaniem praw twórców i wykonawców, groziły złożeniem wniosków o ściganie na podstawie art. 116 prawa autorskiego. Wielokrotnie dopiero takie działania, w tym podejmowane zarówno wobec podmiotów zrzeszonych w ramach Stowarzyszenia Organizatorów Imprez Artystyczno – Rozrywkowych i Sportowych, jak i wobec prowadzących kluby i dyskoteki, nie zrzeszonych w ww. stowarzyszeniu, skłaniały korzystających z praw do podjęcia negocjacji dotyczących zawarcia umów dotyczących opłat licencyjnych. Mimo zawierania umów wiele podmiotów prowadzących omawianą działalność gospodarczą nie realizowało później ich postanowień.

W dotychczasowej działalności organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, na polu eksploatacji odtwarzanie, w stosunku do podmiotów korzystających z praw autorskich oraz praw pokrewnych w zakresie organizacji imprez tanecznych w klubach i dyskotekach, stosowały oddzielne, różnorakie kryteria dotyczące ustalania stawek wynagrodzeń. Niektóre stosowały stawki kwotowe, inne stawki procentowe. W zakresie konstrukcji tabeli stawek wynagrodzeń będącej przedmiotem niniejszego postępowania, składające wniosek o zatwierdzenie tabeli organizacje, porozumiały się co do ujednolicenia kryteriów szacowania skali korzystania poprzez poszczególne podmioty z utworów oraz przedmiotów praw pokrewnych, jak i co do wysokości stawek. Przy konstruowaniu tabeli organizacje zbiorowego zarządzania opierały się na wynikach własnych badań (przeprowadzonych przez wyznaczone osoby Związku Producentów Audio – Video) dotyczących wpływów ze sprzedaży biletów oraz alkoholu uzyskiwanych przez podmioty prowadzące kluby i dyskoteki. Uwzględnione zostały również dotychczasowe obciążenia tych podmiotów związane z obowiązkiem uiszczania opłat na podstawie umów zawieranych z poszczególnymi organizacjami zbiorowego zarządzania, jak również wskaźnik dochodów uzyskiwanych na jednego mieszkańca w miejscowościach o określonej liczbie mieszkańców, publikowany przez Główny Urząd Statystyczny. Pomocniczo brano pod uwagę także badania wykonane przez TNS OBOP „Badanie wartości muzyki”.

W toku przedmiotowego postępowania uległo likwidacji i wykreśleniu z rejestru Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych SAFT.

Dokonując oceny zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd Okręgowy uznał za w pełni wiarygodną treść zeznań świadków Bogusława Pluty i Jarosława Kamińskiego. Omawiane wypowiedzi procesowe były logiczne i spójne. Zeznania świadków dotyczące ilości umów zawieranych dotychczas przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, sposobu zawierania tych umów oraz podstaw jakimi kierowały się przedmiotowe organizacje przy konstruowaniu tabeli wynagrodzeń potwierdzał pozostały materiał dowodowy, zgromadzony tak w niniejszym postępowaniu sądowym, jak i w postępowaniu zakończonym wydaniem orzeczenia przez Komisję Prawa Autorskiego. Przydatne w tym zakresie okazały się dokumenty zawierające przykładowe umowy w zakresie wynagrodzenia za odtwarzanie przedmiotów praw autorskich oraz praw pokrewnych, zestawienia zawartych umów, czy porozumienie z dnia 8 września 2005r.,

zawarte pomiędzy Stowarzyszeniem Autorów ZAiKS a – zrzeszoną w SOIARS – firmą Protekt s.c. Kasprzak Rafał, Kasprzak Daniel (k. 109). Wskazać należy również, że okoliczności dotyczące zawierania przez podmioty prowadzące kluby i dyskoteki umów z organizacjami twórców i wykonawców, sposób negocjacji tych umów, wskazywał w treści swych zeznań – zbieżnie z relacjami omawianych świadków – Prezes Zarządu SOIARS – Roman Nych.

Sąd uznał również za wiarygodną – w zakresie twierdzeń o spostrzeżonych faktach - treść zeznań wnioskodawcy reprezentowanego przez Prezesa Zarządu Romana Nycha. Wskazać należy, że pomimo zawarcia w omawianej wypowiedzi procesowej swych ocen i opinii, zeznający przedstawiał fakty, które w świetle stanowiska reprezentowanej przez niego organizacji, mogły powodować dla niej niekorzystny skutek w ramach rozstrzygnięcia sprawy (wskazanie rentowności działalności prowadzonej przez podmioty zrzeszone w SOIARS pomimo wcześniej zawartych umów z organizacjami twórców i wykonawców, negocjowania przez nich warunków umów licencyjnych).

Sąd uznał za przydatne w rozpatrywanej sprawie dowody z dokumentów urzędowych i prywatnych złożonych zarówno w toku niniejszego postępowania, jak i przed KPA, których treści oraz autentyczności nie kwestionował żaden z uczestników.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawą prawną złożonego w rozpatrywanej sprawie wniosku Stowarzyszenia Organizatorów Imprez Artystyczno – Rozrywkowych i Sportowych z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim (SOIAR) o odmowę zatwierdzenia zaskarżonej części Tabeli wynagrodzeń stanowi art. 110¹⁴ ust. 1 ustawy z dnia 14 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz.U. z 2006r., nr 90, poz. 631 ze zm.; zwana dalej „prawem autorskim”). Zgodnie z treścią tego przepisu uczestnik niezadowolony z orzeczenia Komisji może złożyć, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu orzeczenia z uzasadnieniem, wniosek o zatwierdzenie albo odmowę zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, w całości albo w części, przez sąd. Na płaszczyźnie materialno - prawnej istotną konsekwencją złożenia powyższego wniosku jest utrata mocy orzeczenia Komisji w części, co do której wniosek został złożony (w zw. z art. 110¹⁴ ust. 5 ww. ustawy).

Złożenie wniosku o odmowę zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń powoduje również istotne konsekwencje na płaszczyźnie proceduralnej, w zakresie rozkładu ciężaru dowodu. Zaznaczyć należy w tym miejscu, że w zakresie sądowego trybu postępowania w przedmiocie zatwierdzenia tabel zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym (por. m.in. Traple E. Komentarz do art.110(14) ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych [w] Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz.; publ. LEX, 2011). Przesądza o tym m.in. przyjęta technika legislacyjna zawierająca terminologię i zwroty charakterystyczne dla postępowania nieprocesowego (ustawodawca używa określenia „złożenie wniosku” i „wnioskodawca”). W rezultacie odpowiednie zastosowanie (w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) znajduje również art. 232 k.p.c., zgodnie z treścią którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W odniesieniu do tego ostatniego przepisu wskazać należy, że konsekwencje prawne złożenia przez uprawnionego wniosku o odmowę zatwierdzenia tabeli w oczywisty sposób nie zamykają się na wywarceniu wspomnianego skutku materialnoprawnego w postaci utraty mocy zatwierdzonej przez Komisję tabeli. Pomimo utraty mocy prawnej orzeczenia Komisji, podmiot takie orzeczenie kwestionujący, w ramach zainicjowanego przez siebie postępowania sądowego, pozostaje wnioskodawcą domagającym się wydania przez sąd orzeczenia o odmowie zatwierdzenia tabeli. W konsekwencji (w powiązaniu ze wskazaną wyżej zasadą rozkładu ciężaru dowodu) to na tym wnioskodawcy

spoczywa obowiązek udowodnienia podniesionych w treści wniosku zarzutów i zastrzeżeń dotyczących zatwierdzonej wcześniej przez Komisję tabeli wynagrodzeń. Ich niewykazanie powodować może wydanie przez sąd orzeczenia o zatwierdzeniu tabeli albowiem na mocy art. 110²³ prawa autorskiego jest on jedynie władny wydać orzeczenie o zatwierdzeniu albo odmowie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń. Trudno natomiast uznać, aby sąd uwzględniał wniosek o odmowę zatwierdzenia tabeli w sytuacji, w której wnioskodawca nie wykazałby swoich zarzutów – istotnych w zakresie w jakim kwestionowałby istnienie ustawowych przesłanek dotyczących zatwierdzenia tabeli. W świetle regulacji prawa autorskiego niespójny byłby wniosek, zgodnie z którym – w przypadku wcześniejszego zatwierdzenia tabeli przez Komisję i jej zaskarżenia – to na organizacji zbiorowego zarządzania (lub organizacjach) domagających się zatwierdzenia tabeli spoczywał ciężar dowodu w zakresie kryteriów określonych w art. 110¹³ ust. 5 prawa autorskiego. Przyjęcie takiego stanowiska, w przypadku sporu pomiędzy uczestnikami postępowania, pozbawiałoby bowiem praktycznego znaczenia orzeczenie Komisji Prawa Autorskiego. Niezależnie bowiem czy Komisja wydałaby merytoryczne orzeczenie czy też umorzyłaby postępowanie w sprawie, w postępowaniu sądowym organizacja lub organizacje domagające się zatwierdzenia tabeli zobowiązane byłyby do wykazywania jej zasadności w myśl przesłanek ustawowych. Sytuacja taka stanowiłaby zachętę do działań destrukcyjnych, sprowadzających się do podważania orzeczenia Komisji przez uczestników mających w tym interes, nawet w przypadku braku w tym względzie jakichkolwiek argumentów merytorycznych. Przyjęcie zasadności takiego rozkładu ciężaru dowodu byłoby sprzeczne z założeniami o racjonalności ustawodawcy, tworzącego regulacje Prawa Autorskiego.

Zgodnie z dyspozycją art. 110²³ prawa autorskiego, w sprawach z wniosków, o których mowa w art. 110¹⁴ ust. 1 i 3, sąd orzeka o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, w całości albo w części, biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 110¹³ ust. 5. Zgodnie z tym ostatnim przepisem, przy zatwierdzaniu tabeli należy brać pod uwagę:

- 1) kryteria określone w art. 110 (tj. wysokość wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych);
- 2) kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji;
- 3) zebrany w sprawie materiał dowodowy;
- 4) stanowiska uczestników postępowania;
- 5) uzasadniony interes społeczny.

Przedstawione powyżej wyliczenie pozwala stwierdzić, że ustawodawca określając w art. 110¹³ ust. 5 prawa autorskiego kryteria oceny wniosków, wskazał na przesłanki merytoryczne oceny (wysokość wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych, kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji, jak również uzasadniony interes społeczny), jak również proceduralne źródła danych pozwalających ocenić wystąpienie przesłanek merytorycznych (zebrany w sprawie materiał dowodowy, stanowiska uczestników postępowania).

SOIARS wniosło o odmowę zatwierdzenia Tabeli w części obejmującej stawki za odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych, określanej jako „Taniec” (O/ZA). Zaznaczyć przy tym należy, że wnioskodawca nie zaskarżył części tabeli zawierającej

postanowienia ogólne. Postanowienia te – odnoszące się również do części Tabeli zatytułowanej „Taniec” - określają szczegółowe kryteria różnicowania stawek wynagrodzeń, definicje, podstawy opustów i podwyższenia stawek. Wskazać należy w szczególności, że powyższe postanowienia (pkt. II. 1) uzależniły wysokość stawek wynagrodzeń m.in. od wielkości miejscowości (liczby mieszkańców), rodzaju obiektu zaliczanego do wyodrębnianych kategorii, zależnej od zakresu korzystania, w tym m.in. od liczby miejsc w obiekcie. Powyższy zakres zaskarżenia oznacza zatem, że objęta nim została wysokość poszczególnych stawek, nie zaś kryteria ich różnicowania i sposób ustalenia ich wysokości. W odniesieniu do wniosku SOIARS zwrócić należy również uwagę, że zakres podniesionych w jego treści twierdzeń i zarzutów wskazuje, iż wysokość wynagrodzeń została faktycznie zakwestionowana odnośnie grupy „A” i „B” dla miejscowości do 10.000 mieszkańców i dla miejscowości od 20.000 do 100.000 mieszkańców.

W rozpatrywanej sprawie wnioskodawca – SOIARS – wniósł zastrzeżenia co do stawek zaproponowanych w zaskarżonej części tabeli, podnosząc, że są one całkowicie oderwane od realiów rynkowych w Polsce, nie zostały poparte rzetelną analizą ekonomiczną dotyczącą zarówno sytuacji podmiotów korzystających z przedmiotu praw autorskich i pokrewnych, jak i wpływów osiągniętych z korzystania z przedmiotu tych praw.

Powyższe zarzuty dotyczą ustawowych kryteriów zatwierdzania tabel wynagrodzeń wynikających z art. 110¹³ ust. 5 prawa autorskiego. Ustalenia takich przesłanek jak wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów oraz przedmiotów praw pokrewnych, czy też kwota ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania przedmiotowymi prawami niewątpliwie odnosi się do sytuacji rynkowej podmiotów korzystających z tych praw, której ocena oparta jest na wskaźnikach ekonomicznych. Wskazać należy jednak, że szczegółowa argumentacja wniosku, jak i zaoferowane (zawnioskowane) przez SOIARS dowody nie dawały podstaw, w odniesieniu do zaskarżonej części Tabeli, do skutecznego zakwestionowania istnienia którejkolwiek z przesłanek merytorycznych jej zatwierdzenia. Z uwagi na fakt, że ocena omawianego wniosku jest bezpośrednio powiązana z oceną dowodów, omówienie argumentów wnioskodawcy należało połączyć z wyjaśnieniem decyzji Sądu o oddaleniu wniosków dowodowych SOIARS (postanowieniem z dnia 23 stycznia 2015r. – k. 533).

Wskazana przez wnioskodawcę ocena ekonomiczna podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, co do zasady, może mieć związek z powołanymi kryteriami oceny Tabeli. Uwzględnienie wysokości wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w procesie zatwierdzania tabeli wynagrodzeń, wymaga aby wysokość stawek wynagrodzeń pozostawała w relacji do wpływów możliwych do uzyskania przez podmioty korzystające z praw na analizowanym polu eksploatacji. W ocenie Sądu, całokształt okoliczności rozpatrywanej sprawy nie daje jednak podstaw do uznania, że wnioskodawca wykazał, iż wysokość przewidywanych w tabeli stawek wynagrodzeń była nieadekwatna do wpływów uzyskiwanych dzięki korzystaniu z praw poprzez odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych w klubach i dyskotekach. Wnioskodawca nie przedstawił w tym zakresie wystarczających dowodów. Zgłosił on wprawdzie wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność procentowego udziału opłat objętych Tabelą w pkt. 4b, gdyby je zastosować (odnieść), w przychodach podmiotów prowadzących działalność w zakresie imprez tanecznych oraz karaoke oraz rentowności przedsiębiorstwa podmiotów prowadzących taką działalność przy uwzględnieniu wysokości stawek. Powyższy wniosek musiał jednak zostać oddalony. W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że wniosek ten dotyczył okoliczności nieistotnych z punktu widzenia przesłanek określonych w art. 110 (²³). Przedmiotem dowodu z

opinii biegłego mogłoby być ustalenie wysokości wpływów osiąganych przez korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych bądź kwota ogólnego obciążenia. Takiej tezy – mającej walor ogólny pełnomocnik wnioskodawcy jednak nie sformułował. Dodatkowo należy wskazać, że uwzględnienie zgłoszonego przez wnioskodawcę wniosku w zakresie opinii biegłego nie mogło doprowadzić do wiarygodnego określenia relacji stawek wynagrodzeń do wpływów możliwych do uzyskania przez podmioty korzystające z praw w omawiany sposób w części rynku dotyczącej szeroko pojmowanego Tańca. Z treści wniosku wynikało bowiem, że dowód miał być przeprowadzony w oparciu o dokumentację finansowo – księgową jaką zażąda biegły, a która na jego wniosek miała zostać dostarczona w odniesieniu do wskazanych przez wnioskodawcę kilkunastu obiektów. Wynika stąd, że odniesienie wysokości stawek w relacji do wpływów mogło dotyczyć tylko nieznacznej części podmiotów występujących na rynku i zrzeszonych w organizacji wnioskodawcy. Tymczasem omawiane ustalenia mogłyby mieć ewentualnie znaczenie gdyby zostały dokonane w sposób adekwatny do funkcjonowania omawianego rodzaju podmiotów w przekroju całego polskiego rynku, w sposób dla niego reprezentatywny. W takim zakresie będą przecież obowiązywały wskazane w tabeli stawki wynagrodzeń. Z całą pewnością można zaś stwierdzić, że zaproponowany przez wnioskodawcę zakres badań nie jest do tego wystarczający. Zestawienie ilości umów zawieranych dotąd przez zgłaszające Tabelę do zatwierdzenia organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, z ilością podmiotów zrzeszonych w SOIARS wskazuje, że przedmiotowy wniosek dotyczy jedynie wąskiego (w ujęciu całego rynku) kręgu klubów i dyskotek. Wniosek taki uzasadnia również powszechna wiedza na temat szacunkowej ilości występowania lokali omawianego typu. Zakres proponowanych do analizy podmiotów nie jest zatem wystarczający do spełnienia odpowiednich warunków informacyjnych, do zweryfikowania stawek wynagrodzeń, w odniesieniu co do całego rynku, przy zastosowaniu podejścia dochodowego. Co się natomiast tyczy – mającej pewien walor poznawczy - fragmentarycznej analizy obciążenia podmiotów wskazanych przez wnioskodawcę, zauważyć należy, że w tym zakresie nie istniała konieczność sięgania do wiadomości specjalnych. Na podstawie wiedzy i doświadczenia życiowego zauważyć należy, że działalność dyskotek i klubów opiera się niemal wyłącznie na korzystaniu z utworów i przedmiotów praw pokrewnych poprzez odtwarzanie muzyki. W tej sytuacji ustalenie proporcji pomiędzy wysokością wynagrodzenia , a wysokością osiąganych wpływów- dla oceny rzeczywistego obciążenia podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych jest możliwe przy prostym odniesieniu wysokości tych opłat do wysokości osiąganych przychodów. Nie jest konieczna do tego szeroka analiza dokumentacji finansowo – księgowej przez biegłego. Wnioskodawca mógł te okoliczności wykazać dokumentami, jednak takiej dokumentacji w rozpatrywanej sprawie nie przedstawił. Odnosząc się do podnoszonych przez niego twierdzeń i podawanych informacji, wskazać należy, że dla weryfikacji zasadności zaproponowanych stawek wynagrodzeń nie jest wystarczające wskazanie danych dotyczących uzyskiwanych przez wybranych przedsiębiorców wpływów ze sprzedaży biletów wstępu. Powszechnie wiadomym jest bowiem, że dochody przedsiębiorców prowadzących dyskoteki i kluby nie ograniczają się do wpływów ze sprzedaży biletów, a w wielu przypadkach wpływ ten przekłada się wręcz na niewielki procent dochodu, który generowany jest przede wszystkim poprzez sprzedaż alkoholi raz posiłków.

Uzasadniając oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, wskazano także na bezzasadność odnoszenia wysokości stawek wynagrodzeń do rentowności poszczególnych lokali. Ewentualny brak rentowności może bowiem wynikać z wielu niezależnych od stawek wynagrodzeń czynników, w tym indywidualnych decyzji osób prowadzących lokale. Tymczasem uwzględnienie wysokości wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w procesie zatwierdzania tabeli wynagrodzeń, wymaga aby

wysokość stawek wynagrodzeń pozostawała w relacji do wpływów możliwych do uzyskania przez podmioty korzystające z praw na analizowanym polu eksploatacji. Wpływy uzyskane w danym okresie przez określony podmiot korzystający z praw autorskich i z przedmiotów praw pokrewnych, stanowią jedynie przykład wpływów możliwych do uzyskania na danym polu eksploatacji. W tym kontekście brak jakichkolwiek wpływów lub występowanie strat finansowych z działalności związanej z korzystaniem z utworów nie oznacza, że inny podmiot nie potrafiłby uzyskać wpływów na tym samym polu eksploatacji. Tabela wynagrodzeń musi zatem bazować na materiale statystycznym, ponieważ kierowana jest do wielu podmiotów jednocześnie, co wyklucza uwzględnienie sytuacji ekonomicznej każdego indywidualnego podmiotu z osobna. W procesie oceny wysokości wpływów należy zatem odpowiedzieć na pytanie jakie wpływy uzyskiwane przez podmiot korzystający pozostają w bezpośrednim związku przyczynowo-skutkowym z określonym sposobem, zakresem i intensywnością tego działania. W tym zaś zakresie należy w całości potwierdzić słuszność oceny uczestników, że korzystanie z utworów jest istotą prowadzenia przez podmioty reprezentowane przez SOIARS działalności. Zakres tego korzystania należy uznać za najszerszy z możliwych.

Na marginesie, w zakresie zarzutów wnioskodawcy dotyczących rentowności poszczególnych podmiotów, zauważyć należy również, że jego przedstawiciel – Prezes Zarządu Roman Nych, w treści swych zeznań wskazał, iż reprezentowane przez SOIARS podmioty, przed zatwierdzeniem przedmiotowych tabel, również były w jego ocenie znacznie obciążane z tytułu umów dotyczących wynagrodzeń twórców i wykonawców. Obciążenia te sięgały nawet 20% uzyskiwanych wpływów z biletów. Pomimo to wszyscy reprezentowani przez SOIARS użytkownicy, poza przejściowymi problemami, utrzymywali rentowność.

Na uwagę zasługuje również -w kontekście oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, że wnioskodawca zaskarżając tabelę w całej części TANIEC, złożył ten wniosek dowodowy jedynie w odniesieniu do opłat objętych tabelą w pkt. 4 b – lokale dyskotekowe i inne podobne obiekty, gdzie organizowane są imprezy taneczne oraz imprezy karaoke.

W zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia rozpatrywanej sprawy niezasadne okazały się również wnioski dowodowe SOIARS w zakresie przeprowadzenia dowodu z zeznań wskazanych we wniosku świadków. Do takich okoliczności nie należało ustalenie czy stawki wynagrodzeń dotychczas stosowanych w umowach przez reprezentowane przez wnioskodawcę podmioty zostały przez nich wynegocjowane. Marginalnie należy jedynie wskazać, że przedstawiciel wnioskodawcy – Prezes Zarządu Roman Nych, w treści swych zeznań wskazał, że takie negocjacje się toczyły. Wskazać należy, że nawet, gdyby z zeznań wskazanych świadków wynikało, że nie negocjowali oni stawek, to nie oznaczałoby to jeszcze, iż organizacje twórców i wykonawców nie negocjowały ich w wielu innych przypadkach- zwłaszcza, że uczestnicy przedstawili dokumenty potwierdzające zawarcie porozumienia w tym zakresie również z członkami wnioskodawcy. Zwrócić należy uwagę, że wnioskodawca nie kwestionował zawarcia przez te organizacje kilkudziesięciu tysięcy umów z podmiotami korzystającymi z przedmiotowych praw, w tym związanych z prowadzeniem klubów i dyskotek.

W odniesieniu do dalszych okoliczności jakim miało służyć przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, należy wskazać, co już wcześniej zaznaczono, że wpływy ze sprzedaży biletów nie są adekwatne dla zweryfikowania wysokości stawek wynagrodzeń. Nie było również kwestionowane twierdzenie, zgodnie z którym rzeczywista liczba uczestników imprez różni się od liczby miejsc w obiektach podawanych ze względu na obowiązujące przepisy prawne. Zaznaczyć należy w tym miejscu, że kwestie dotyczące sposobu naliczenia stawek wynagrodzeń przedstawione zostały w postanowieniach ogólnych Tabeli, które nie zostały zaskarżone przez wnioskodawcę. Odnosząc się jednak do tej ostatniej okoliczności w aspekcie zakresu obciążenia

klubów i dyskotek na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi, wskazać należy, że oczywistym jest, iż kryteria dotyczące ustalenia liczby odbiorców muzyki w poszczególnych lokalach musi się opierać się na pewnym szacunku. Nie istnieje bowiem możliwość szczegółowego ustalenia ilości uczestników każdej imprezy, a nawet gdyby taka możliwość istniała, pobieranie na tej podstawie opłat za korzystanie z praw byłoby nader utrudnione. Właśnie m.in. po to, aby uniknąć takich problemów, ustawodawca wprowadził system tabeli wynagrodzeń. Wskazać należy jednak, że ustalanie stawek wynagrodzeń w oparciu o liczbę miejsc w poszczególnych obiektach pozwala na oparcie się o czynnik łatwy do obiektywnego stwierdzenia, który ponadto – poza pewnymi wyjątkami – powinien wskazywać na rzeczywisty potencjał lokalu w zakresie skali organizowanych w nim imprez. Trudno uznać za częsty i racjonalny gospodarczo przypadek, w którym właściciel wynajmowałby lub nabywał bardzo duży lokal w celu organizowania dyskotek dla niewielkiej ilości osób.

Mając na uwadze powyższe, Sąd biorąc pod rozwagę całokształt okoliczności rozpatrywanej sprawy, uznał wniosek o odmowę zatwierdzenia tabeli za bezzasadny. Wyrażając taką ocenę wskazać należy dodatkowo, że wnioskodawca w toku niniejszej sprawy nie zaproponował żadnych konstruktywnych, popartych argumentami, rozwiązań co do przyjmowanych zasad wynagrodzeń, jak i wysokości samych stawek. Zdaniem Sadu, gdyby zaproponowane w tabeli warunki wynagrodzeń byłby rzeczywiście tak niekorzystne dla podmiotów korzystających z praw, jak podnosi to wnioskodawca, z całą pewnością, w oparciu o możliwe do przedstawienia wskaźniki ekonomiczne, przedstawiłby on własne propozycje. Tymczasem, treść wniosku, nie poparta właściwymi wnioskami dowodowymi, stanowiła jedynie polemikę z przekonującymi stanowiskami uczestników-wnioskodawców przed KPA i ustaleniami Komisji Prawa Autorskiego zawartymi w uzasadnieniu jej orzeczenia. Wnioskodawca nie przedstawił rzetelnej analizy dotychczasowej praktyki i wysokości stawek wynagrodzeń stosowanych przez uczestników na rynku na polu eksploatacji odtwarzanie, ich wpływu na działalność podmiotów korzystających z dóbr chronionych prawem autorskim, jak również nie wykazał – wbrew art. 110 prawa autorskiego - , że tabele wynagrodzeń z grupy „Taniec” nie uwzględniają charakteru i zakresu korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych na polu odtworzeń, jak również tego, że omawiane tabele nie uwzględniają wysokości wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych przez użytkowników tych praw. Treść wniosku i zaofiarowanych na jej poparcie dowodów, nie pozwoliła stwierdzić, że wartość łącznego obciążenia podmiotów korzystających na polu odtworzeń stawkami wynagrodzeń z tabeli „Taniec” jest nadmierna.

W zakresie weryfikacji stawek tabeli, przy uwzględnieniu materiału dowodowego i stanowisk uczestników wyrażonych w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy uznał za całkowicie uzasadnione i przyjął za własne, stanowisko wyrażone przez Komisję Prawa Autorskiego, która przy zastosowaniu podejścia rynkowego dokonała zatwierdzenia zaproponowanych stawek. Ocena ta w pełni odnosi się do zaskarżonej części Tabeli, tj. jej rozdziału 4 pod tytułem „Taniec”. Zauważyć należy w tym miejscu, że podmioty wnioskujące o zatwierdzenie tabeli, wskazały na zawarcie bardzo dużej ilości umów licencyjnych (ZAIKS ponad 50 tys., STOART ponad 45 tys., ZPAV ponad 25 tys., SAWP ponad 3,5 tys., SFP ponad 600) i jednocześnie – w toku postępowania przed Komisją oraz w toku postępowania sądowego - przedstawiły przykładowe umowy w obszarze wyodrębnionych części tabeli, w tym będącej przedmiotem niniejszego postępowania części 4 „Taniec”. Ilość przedłożonych umów jest w praktyce na tyle niewielka, że – jak wskazała Komisja w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia - nie dawała podstaw na przeprowadzenie szczegółowej analizy ekonomicznej dotyczącej funkcjonowania tych podmiotów. W szczególności zaś nie pozwalała ona na zweryfikowanie stawek wynagrodzeń przy zastosowaniu podejścia

dochodowego, sprowadzającego się do dokonania szczegółowej analizy ekonomicznej przy uwzględnieniu szeregu dokładnych danych informacyjnych dotyczących funkcjonowania podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Zebrany materiał dowodowy, w tym w toku postępowania sądowego, zawierał zbyt wiele braków informacyjnych. Podzielić należy natomiast stanowisko Komisji Prawa Autorskiego, według którego weryfikacja stawek określonych w Tabeli jest możliwa na podstawie prawidłowej i wiarygodnej analizy statystycznej zawartych umów, sprowadzająca się do weryfikacji utrwalonej praktyki rynkowej z wykorzystaniem analizy porównawczej. Jak wskazała Komisja, umowy przedstawione przez podmioty wnioskujące o zatwierdzenie Tabeli, co najwyżej potwierdzają, że stawki zbliżone do stawek projektowanych wystąpiły w praktyce, ale niewielka liczba udostępnionych umów nie daje żadnych podstaw do przeprowadzenia analizy, pozwalającej na oszacowanie rozkładu wartości stosowanych stawek na bazie istotnej statystycznie próby zawartych umów licencyjnych oraz ustalenia wartości skrajnych i przeciętnych w układzie projektowanych tabel. Wnioskodawcy przed KPA przedstawili także wyniki analizy statystycznej przeprowadzonej siłami własnymi, w załączniku nr 32 do pisma ZAiKS z dnia 04 czerwca 2013 r., zawierającym „Średnie stawki stosowane przez poszczególne OZZ na polu odtwarzania na podstawie danych z zawartych umów”. Wnioski z tej analizy zostały następnie uzupełnione o dodatkowe wyjaśnienia ustne w trakcie rozprawy przed Komisją w dniu 22 kwietnia 2013 r. Komisja Prawa Autorskiego wskazała, że z omawianej analizy wynika, że średnie stawki stosowane przez poszczególne organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na polu odtwarzania, na podstawie danych poszczególnych umów, nie odbiegają zasadniczo od stawek zawartych w przedłożonej do zatwierdzenia Tabeli. Przytoczyć należy w tym miejscu, wskazane przez Komisję, przykładowe wyniki tej analizy:

- średnia sumaryczna stawka dla obiektów handlowych położonych w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Krakowie, Trójmieście, na Śląsku-(gr. A) dla obiektu o powierzchni do 20 m² wynosiła 124,87 zł, podczas gdy nowa proponowana stawka globalnego obciążenia wynosi 123,01 zł. W lokalu o powierzchni od 20 do 50 m² nowa stawka jest prawie o 25% wyższa od dotychczasowej, ale już dla większych powierzchni nowa stawka jest zdecydowanie niższa np.: dla powierzchni ponad 500 m² zawiera się w przedziale od 590 zł do 750 zł w porównaniu do stawki dotychczasowej zawierającej się w przedziale od 1352 zł do 3646 zł;
- średnia stawka dla gastronomii (z alkoholem, jeśli jest rozróżnienie) w Warszawie dla lokali do 20 miejsc wzrosła o około 27%, podczas gdy dla lokali o większej liczbie miejsc uległa zmniejszeniu o ok. 20%;
- w przypadku usług w najmniejszych miejscowościach (do 10 tys. mieszkańców) stawki uległy znaczącej obniżce od 16% do 20% a w przypadku lokalu 6 stanowiskowego nawet o ponad 60%, podczas gdy w analogicznych lokalach zlokalizowanych w Warszawie nowe stawki wzrosły o ok. 10% w lokalach do 6 stanowisk i spadły o ok. 50% w lokalach posiadających większą liczbę stanowisk.

W ocenie Sądu, przedstawione powyżej prawidłowości znajdują odniesienie do stawek określonych w zaskarżonej części Tabeli. Wniosku takiego nie podważają dane i dowody przedstawione przez SOIARS. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w odniesieniu do tego podmiotu, podzielić należy stanowisko Komisji, według którego SOIARS nie podjął rzetelnej polemiki i nie ujawniło faktów pozwalających na ocenę skali w jakiej wzrost obciążenia kosztami wynagrodzeń autorskich obciąża przeciętny podmiot korzystający z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w działalności, w której muzyka w najbardziej oczywisty sposób wpływa na zdolność do generowania przychodów i zysków jakim jest organizacja imprez tanecznych ani też nie wykazał relacji zachodzących pomiędzy wielkością tego obciążenia i przeciętną rentownością prowadzonej działalności. Nie można zatem twierdzić, że nowe stawki wynagrodzeń zostały

ustalone nieprawidłowo. Wskazać należy w tym miejscu, że w swym stanowisku – wyrażonym w postępowaniu przed Komisją, jak i w postępowaniu sądowym - SOIARS podał jedynie kilka przykładów, w których obciążenia podmiotów korzystających z utworów i artystycznych wykonań wzrosną w efekcie zastosowania nowych stawek wynagrodzeń. Jak przedstawił przy tym w swoich zeznaniach świadek Bogusław Pluta wzrost stawek wynagrodzeń o ok. 10 % dotyczy jedynie klubów w Warszawie, natomiast w odniesieniu do dyskotek i klubów w mniejszych miejscowościach stawki są niższe nawet o 50 %. Informację na temat generalnego zmniejszenia wysokości stawek wynagrodzeń w stosunku do dotychczas obowiązujących potwierdził również w swych zeznaniach świadek Jarosław Kamiński.

Dokumenty przedstawione przez Organizację Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi także obrazują, w poszczególnych przypadkach, możliwość obniżenia stawek wynagrodzeń, poniżej stawek dotychczas ustalanych. Tymczasem w opinii przedstawiciela wnioskodawcy Romana Nycha stawkami krzywdzącymi są zarówno stawki dotychczas obowiązujące, jak i stawki zaproponowane. Wynikające z dowodów z dokumentów jak i zeznań ww. świadków potwierdzenie – zbliżonego a nawet niższego od dotychczas istniejącego - obciążenia podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych poprzez ich odtwarzanie w klubach i dyskotekach utwierdziło Sąd w przekonaniu o zasadności przedstawionych stawek. Powszechnie wiadomym jest, co pośrednio potwierdza również wypowiedź przedstawiciela wnioskodawcy, że ogromna liczba podmiotów gospodarczych działających na rynku, pomimo omawianych obciążeń, zachowuje swoje uzasadnienie ekonomiczne. Zauważyć przy tym trzeba, że wzrost stawek wynagrodzeń, który wystąpi w stosunku do poszczególnych podmiotów może wynikać z faktu zwiększenia reprezentowanego przez OZZ repertuaru albo niezawierania dotąd umów ze wszystkimi, a jedynie wybranymi OZZ. W tej sytuacji w interesie społecznym jest zatwierdzenie tabeli również w zaskarżonym zakresie. W zakresie tego interesu Sąd w pełni podziela stanowisko Komisji Prawa Autorskiego, która stwierdziła, że przemawia on za zatwierdzeniem tabeli albowiem:

- wnioskodawcom udało się przygotować wspólne tabele wynagrodzeń, co jest wartościowe, gdyż oznacza ujednolicenie kryteriów obliczania stawek wynagrodzeń - pozwala na uniknięcie sytuacji w której np. jedna organizacja reprezentująca artystów wykonawców kalkulowałaby wynagrodzenie należne z tytułu odtwarzania wykonań w punkcie usługowym w oparciu o jego powierzchnię, a druga w oparciu o liczbę stanowisk do obsługi klientów. Jednolitość kryteriów skutkuje większą przejrzystością struktury opłat a tym samym ułatwia użytkownikom orientację co do poziomu obciążeń;
- istnienie zatwierdzonych tabel obejmujących pole eksploatacji odtwarzanie, stanowiącym jedno z podstawowych pól eksploatacji i charakteryzującym się masowością aktów eksploatacji jest potrzebne zwłaszcza użytkownikom. W przypadku zatwierdzenia tabel użytkownik ma pewność prawną co do poziomu obciążeń co ułatwia planowanie finansowe działalności gospodarczej, nadto, użytkownik nie musi negocjować stawek z każdą organizacją z osobna;
- oceniając *en bloc* stawki objęte przedmiotowymi tabelami, nie sposób podzielić zarzutu o generalnym zwiększeniu wysokości stawek w stosunku do stosowanych w obecnie obowiązujących umowach. Odnotować można zarówno obniżenie, jak i podwyższenie stawek. Wzrost stawki w niektórych przypadkach jest uzasadniony charakterem korzystania z przedmiotów ochrony. Trzeba bowiem odróżnić sytuacje, w których odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych odbywa się niejako przy okazji wykonywania podstawowych czynności przez przedsiębiorcę prowadzącego określoną działalność gospodarczą (np. odtwarzanie utworów muzycznych i słowno-muzycznych w sklepie spożywczym) od sytuacji, w których odtwarzanie przedmiotów ochrony

stanowi podstawę działalności (np. dyskoteka). Wzrost stawek dotyczy generalnie tej drugiej grupy sytuacyjnej i nie jest on tego rodzaju, iż wyklucza opłacalność działalności.

Sąd Okręgowy podzielił również stanowisko sformułowane w doktrynie prawa autorskiego oraz orzecznictwie TK, iż podstawowym interesem społecznym jest zapewnienie twórcom i artystom wykonawcom godziwego wynagrodzenia za korzystanie z przedmiotów ochrony (por. E. Traple (w:) J. Barta, M. Czajkowska-Dąbrowska, Z. Ćwiąkański, R. Markiewicz, E. Traple, *Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 682-3 oraz wyrok TK z dnia 24 stycznia 2006 r., SK 40/04, OTK-A 2006/1/5). W świetle materiału niniejszego postępowania brak jest podstaw do przyjęcia tezy, że wnioskowany poziom stawek ogranicza dostęp szerokiej publiczności do dóbr kultury.

Zdaniem Sądu, ujawnione w niniejszym postępowaniu okoliczności pozwalają stwierdzić, że przedstawione powyżej argumenty, dotyczące całości tabeli, zachowują pełną aktualność w zakresie części tabeli zaskarżonej przez wnioskodawcę.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., obciążając nimi uczestników postępowania w zakresie przez nich poniesionym. W ocenie Sądu, zastosowanie powyższej zasady rozłożenia kosztów postępowania wynika z faktu, że ustalenie stawek wynagrodzeń zdeterminowane jest interesem społecznym. W konsekwencji wszystkich uczestników postępowania, w podobnym stopniu, należy uznać za zainteresowanych w zatwierdzeniu tabeli stawek wynagrodzeń opierającej się na równoważeniu z jednej strony interesów artystów i wykonawców z tytułu przysługujących im wynagrodzeń, a drugiej strony interesów podmiotów korzystających z praw autorskich i przedmiotów praw pokrewnych w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej i zawodowej.

Apelację od powyższego postanowienia złożyło Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystyczno-Rozrywkowych i Sportowych z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim na podstawie art. 518 k.p.c. zaskarżając postanowienie w całości.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt 2 k.p.c. przedmiotowemu orzeczeniu zarzucono:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

art. 110²³, art. 110¹³ ust 5 i art 110 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. z 2006 r. , Dz. U. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.) poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie określonych w tych przepisach kryteriów, które powinny stanowić podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie,

2. mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie przepisów prawa procesowego:

a) art. 233 §1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i w związku z tym błędne ustalenie, iż zgromadzony przed Komisją Prawa Autorskiego oraz w postępowaniu sądowym materiał dowodowy przedstawiony przez Organizację Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi był wyczerpujący i wystarczający do zatwierdzenia stawek wynagrodzeń w części 4 Tabeli „Taniec”, w wysokości przedstawionej do zatwierdzenia przez te organizacje.

b) art. 227 k.p.c., 316 k.p.c., 278 §1 k.p.c. poprzez odmowę przeprowadzenia dowodów istotnych dla rozpoznania niniejszej sprawy (nie przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz opinii biegłego) co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Mając powyższe na względzie Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystyczno-Rozrywkowych i Sportowych wniosło o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez odmowę zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń w części określonej jako „Taniec” (kod O/ZA, przedmiot „odtworzenie „do tańca”) lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania w obu instancjach.

Wstępnie skarżący podniósł, iż nie jest zasadne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, iż wnioskodawca (Stowarzyszenie Organizatorów Imprez Artystyczno-Rozrywkowych i Sportowych) zaskarżył tylko część tabeli w części 4 „Taniec” w zakresie grupy „A” i „B” dla miejscowości do 10.000 mieszkańców i dla miejscowości od 20.000 do 100.000 mieszkańców. Wnioskodawca zaskarżył stawki wynagrodzeń w całej części „Taniec” co wynika zarówno z żądania określonego we wniosku jak i twierdzeń przedstawionych ustnie na rozprawie a znajdujących odzwierciedlenie także w przedstawionym przez niego załączniku do protokołu rozprawy z dnia 23 stycznia 2015 r.

Należy także wyjaśnić, iż wnioskodawca nie zaskarżył w sposób wyraźny części tabeli zawierającej postanowienia ogólne (choć w uzasadnieniu wniosku o odmowę zatwierdzenia tabeli podnosi kwestie „nieczytelności” postanowień ogólnych kwestionując definicje w nich zawarte w sposób bardzo wyraźny, precyzyjny i szczegółowo uzasadniony, wnioskodawca w uzasadnieniu wniosku precyzyjnie zakwestionował definicję „ilości uczestników” oraz kryteria, na podstawie których ta ilość uczestników ma być na potrzeby stosowania tabeli ustalana; str. 9-10 wniosku o odmowę zatwierdzenia tabeli z dnia 31 października 2013 r.) z dwóch powodów. Pierwszym był ten, iż takie zaskarżenie powodowałoby niemożliwość stosowania przez Organizację Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi całości tabeli nawet w częściach, którymi wnioskodawca nie jest w ogóle zainteresowany, bo go nie dotyczą, a niezaskarżonymi przez innych uczestników postępowania prowadzonego przed Komisją Prawa Autorskiego, co byłoby zachowaniem wręcz destrukcyjnym i społecznie nagannym (tabela „upadłaby” w istocie w całości). Po drugie zaś dokonując oceny zasadności stawek wprowadzonych w części 4 tabeli „Taniec” i tak niezbędne jest sięgnięcie do kryteriów z postanowień ogólnych, bowiem one definiują użyte w tej części określenia. Zdaniem skarżącego nie da się w sposób zasadny (i nie dało się co jednak zrobił Sąd w niniejszej sprawie) przyjąć, iż stawki określone w części 4 „Taniec” zostały ustalone z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 110¹³ ust 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jeżeli nie do końca wiadomo do jakich sytuacji faktycznych mają zostać odniesione. Sąd zatwierdzając takie „nieczytelne” stawki „wywołuje” jednocześnie, jeżeli nie lawinę, to z pewnością sporą liczbę niepotrzebnych spraw sądowych, które niewątpliwie będą miały miejsce, i będą skutkiem przyszłych sporów pomiędzy Organizacjami Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi a podmiotami korzystającymi z tych praw na tle zasadności zastosowania określonej stawki w danym przypadku.

Apelujący podniósł co następuje:

1. Zakres orzekania w sprawie poddanej rozstrzygnięciu Sądu Okręgowego w Poznaniu określa art. 110²³ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Zgodnie z nim : „W sprawach z wniosków, o których mowa w art. 110¹⁴ ust. 1 i 3, sąd orzeka o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, w całości albo w części, biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 110¹³ ust. 5. ”

Stosownie do art. 110¹³ ust 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych: „ Wydając orzeczenie, zespół orzekający Komisji bierze pod uwagę:

1) kryteria określone w art. 110;

- 2) kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji;
- 3) zebrany w sprawie materiał dowodowy;
- 4) stanowiska uczestników postępowania;
- 5) uzasadniony interes społeczny”.

Zgodnie zaś z art. 110 tej ustawy: „ Wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania przez organizacje zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wysokość wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych

Taka redakcja tych przepisów oznacza, że Sąd 1 instancji orzekający w niniejszej sprawie powinien był dokonać weryfikacji orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego z ich uwzględnieniem, co uczynił ale dokonał tego w sposób nieprawidłowy.

Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę dokonując weryfikacji stawek tabeli „przy uwzględnieniu materiału dowodowego i stanowisk uczestników wyrażonych w niniejszej sprawie, uznał za całkowicie uzasadnione i przyjął za własne stanowisko wyrażone przez Komisją Prawa Autorskiego, która przy zastosowaniu podejścia rynkowego dokonała zatwierdzenia zaproponowanych stawek”

Sąd w sposób niezasadny ustalił i w konsekwencji niezasadnie przyjął, iż Komisja Prawa Autorskiego dokonując zatwierdzenia stawek wynagrodzeń w sposób właściwy zastosowała kryteria określone w art. 110¹³ ust 5 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i że miała do tego wystarczającą i wiarygodną podstawę faktyczną.

Dokonując uważnej analizy uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia można stwierdzić, iż podstawą do „pozytywnej” weryfikacji przez Sąd tych stawek było dokonanie błędnego ustalenia (przyjęcie za własne błędnych ustaleń Komisji Prawa Autorskiego), iż stawki te odpowiadają (mniej więcej) średnim stawkom jakie wynikają z aktualnie zawartych przez Organizację Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi umów z podmiotami korzystającymi z tych praw („średnie stawki stosowane przez poszczególne Organizacje Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi na polu odtwarzania, na podstawie danych poszczególnych umów, nie odbiegają zasadniczo od stawek zawartych w przedłożonej do zatwierdzenia Tabeli”).

Skarżący podnosi, iż takiego kryterium (kryterium odpowiadania stawek przedstawionych do zatwierdzenia stawkom aktualnie stosowanym na rynku) nie ma w art. 110¹³ ust 5 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Na tej podstawie, iż organizacje zbiorowego zarządzania takie (albo podobne) stawki stosują w umowach z podmiotami korzystającymi z tych praw, nie można a priori przyjąć, iż stawki te spełniają kryteria z art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Takie domniemanie (bo żaden dowód w tej sprawie przed Komisją Prawa Autorskiego nie został przeprowadzony) jest nieuprawnione. To że stawki te wynikają z zawartych umów (a okoliczność ta przed Komisją Prawa Autorskiego nie była wykazana) świadczy tylko i wyłącznie o tym, że takie a nie inne stawki są stosowane, a nie że są one adekwatne do „wpływów”, o których mowa w art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Należy zarzucić, iż Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w sposób niezasadny przyjął, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie, że została wykazana okoliczność, iż stawki w zatwierdzanej tabeli odpowiadają stawkom wynikającym z aktualnie zawieranych przez Organizację Zbiorowego Zarządzania Umów.

Jedynym dowodem w tej sprawie było tylko i wyłącznie oświadczenie Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi, iż wewnętrznie taką analizę przeprowadziły, zaś w

postępowaniu prowadzonym przed Komisją Prawa Autorskiego oraz postępowaniu sądowym przedstawiły tylko i wyłącznie bardzo wybiórczo niewielką liczbę swoich umów (oraz wyniki tej wewnętrznej analizy), które nie mogły być uznane za wystarczający dowód na tą okoliczność. Skarżący przedstawił inne wyliczenia i inne umowy, z których wynikało wręcz zupełnie co innego. Postępowanie przed Komisją Prawa Autorskiego powinno było się toczyć z zastosowaniem przepisów k.p.c. dotyczących postępowania nieprocesowego, postępowanie to z tym postępowaniem nie miało jednak nic wspólnego, toczyło się wg. nieznanej nikomu procedury co miało skutek w postaci uznania za udowodnione twierdzeń Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi pomimo, iż były to tylko i wyłącznie same twierdzenia i przedstawione przez nie jakieś „wewnętrzne” wyliczenia. Wyliczenia te nie były też zresztą możliwe do zweryfikowania ze względu na brak przedstawienia przez te organizacje materiału dowodowego (umów) będących podstawą dokonanych przez nie wyliczeń (obliczeń). Na takim materiale dowodowym bazował Sąd I instancji w niniejszej sprawie przyjmując za własne ustalenia Komisji Prawa Autorskiego. Takie działanie Sądu w sposób rażący naruszyło zasadę swobodnej oceny dowodów. Nie kwestionując bowiem prawa Sądu do oceny swobodnej podnieść należy, iż ocena ta nie powinna być dowolna jak to miało miejsce w niniejszej sprawie. Sam zresztą Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przyznał, iż „Podzielić należy natomiast stanowisko Komisji Prawa Autorskiego, według którego weryfikacja stawek określonych w Tabeli jest możliwa na podstawie prawidłowej i wiarygodnej analizy statystycznej zawartych umów, sprowadzająca się do weryfikacji utrwalonej praktyki rynkowej z wykorzystaniem analizy porównawczej. Jak wskazała Komisja, umowy przedstawione przez podmioty wnioskujące o zatwierdzenie Tabeli, co najwyżej potwierdzają, że stawki zbliżone do stawek projektowanych wystąpiły w praktyce, ale niewielka liczba udostępnionych umów nie daje żadnych podstaw do przeprowadzenia analizy, pozwalającej na oszacowanie rozkładu wartości stosowanych stawek na bazie istotnej statystycznie próby zawartych umów licencyjnych oraz ustalenia wartości skrajnych i przeciętnych w układzie projektowanych tabel”. Z tego też względu podnieść należy, iż Sąd I instancji w sposób błędny ustalił, iż stawki określone w tabelach odpowiadają stawkom wynikającym z zawartych przez Organizację Zbiorowego Zarządzania umów bowiem brak było ku temu wystarczającego materiału dowodowego, a ustalenia Komisji Prawa Autorskiego, która pomimo, iż zauważyła, iż nie może dokonać pełnej statystycznej analizy zawartych przez Organizację Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi umów bowiem udostępniono jej tylko umowy wybiórcze, to jednak bezpodstawnie uznała za zasadne przedstawione przez te organizacje ich własne wewnętrzne wyliczenia. Sąd niezasadnie podzielił takie niczym nieuzasadnione stanowisko sprzeczne z zasadami k.p.c. dotyczącymi postępowania dowodowego („W ocenie Sądu, przedstawione wyżej prawidłowości znajdują odniesienie do stawek określonych w zaskarżonej części Tabeli”; str. 26 in fine uzasadnienia postanowienia). Uznając za zasadne wewnętrzne wyliczenia tych organizacji Komisja (a za nią Sąd) uznały je za prawidłowe ponieważ „Wniosku takiego nie podważają dane i dowody przedstawione przez SOIARIS”. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie zauważył jednak, iż to nie skarżący przed Komisją Prawa Autorskiego powinien był wykazać podnoszone przez siebie twierdzenia o niezasadności stawek Tabeli ale Organizację Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi ich zasadność (taki był w tym postępowaniu rozkład ciężaru dowodu wg. przepisów k.p.c. dotyczących postępowania nieprocesowego). Tymczasem od skarżącego wymagano aby wówczas wykazał niezasadność tylko i wyłącznie twierdzeń Organizacji, bo w istocie żadnych dowodów mogących być podstawą rzetelnego rozstrzygnięcia organizacje w tym postępowaniu nie przedstawiły. Jak już wyżej wskazano, skarżący przedstawił swoje własne wyliczenia oraz umowy je uzasadniające ale z nieznanых powodów nie zostały one wzięte pod uwagę.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę zupełnie nie dokonał także oceny przeprowadzonego przez niego na rozprawie dowodu z przesłuchania świadków (dowód przeprowadzony w trakcie posiedzenia w dniu 23 stycznia 2015 r.), z których wynikało, iż częstokroć powodem zawierania w ogóle umów z Organizacjami Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi jest groźba skierowania przez te organizacje sprawy na drogę postępowania karnego oraz olbrzymia ilość spraw karnych inicjowanych przez te organizacje. Gdyby Sąd dokonał takiej oceny niewątpliwie musiałby ustalić, iż trudno mówić w ogóle o wynegocjowanych stawkach w przypadku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, np. dyskoteki, w przypadku, w którym nie dojdzie do porozumienia z organizacjami zbiorowego zarządzania albo skutkowałoby koniecznością zaprzestania danej działalności albo też narażeniem się na postępowanie karne. Twierdzenie zaś przez Sąd, iż stawki te są rynkowe gdyż podmioty prowadzące działalność gospodarczą (np. dyskoteki) są rentowne także jest nieuprawnione bo nijak się ma do ww. kryterium z art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Dokonując takiej oceny Sąd całkowicie nie wziął pod uwagę innych okoliczności jakie ujawniło przeprowadzone przed nim postępowanie dowodowe. Sąd zupełnie pominął okoliczność (jaką wykazało przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków), iż bardzo dużo podmiotów funkcjonujących na rynku nie ma w ogóle zawartych umów z Organizacjami Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi w tym zakresie. Zawnioskowany przez skarżącego dowód z przesłuchania świadków (Sąd odmówił jego przeprowadzenia) wykazałby powód uchylania się od zawierania takich umów, wiele podmiotów traktuje te stawki jako „drakońskie”. Wolą nie płacić tych stawek w ogóle i narażać się na odpowiedzialność karną niż płacić je rzetelnie doprowadzając do nierentowności prowadzonej działalności gospodarczej. Część podmiotów też „jest rentowna” ponieważ ukrywa przed organizacjami zbiorowego zarządzania faktyczną ilość uczestników organizowanych przez siebie imprez lub faktyczne dochody a czyni to nie dlatego, że funkcjonują one co do zasady w „szarej strefie” ale dlatego, ponieważ rzetelne wykazanie dochodów albo uczestników prowadziłoby do konieczności uiszczania takich opłat, których już podmiot ten udźwignąć by nie zdołał. Podmioty te chcą rzetelnie płacić należne opłaty publicznoprawne oraz na rzecz Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi ale opłaty racjonalne. Sąd I Instancji orzekający w niniejszej sprawie w sposób niezasadny podzielił nieuprawnione w tym zakresie stanowisko Komisji Prawa Autorskiego nie poparte żadnymi dowodami a tylko i wyłącznie nieuprawnionym, niedopuszczalnym domniemaniem (skoro podmiot jest rentowny to stawka jaką płaci jest właściwa).

Podnieść w tym miejscu należy, iż skarżący zawnioskował dowód z przesłuchania świadków na okoliczność, iż stawki stosowane przez Organizacje Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi nie są stawkami dobrowolnie „wynegocjowanymi”. Dowód ten miał na celu wykazanie, iż w przypadku relacji z tymi organizacjami nie ma mowy o prawdziwych „negocjacjach” ale działaniami Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi z pozycji siły. Sąd jednak niezasadnie odmówił przeprowadzenia tego dowodu uznając go za nieprzydatny dla rozpoznania niniejszej sprawy.

Sąd I instancji dokonał zatem zarówno niewłaściwych ustaleń faktycznych przyjmując za Komisją Prawa Autorskiego, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika (a nie wynika), że stawki proponowane w przedstawionych do zatwierdzenia tabelach odpowiadają stawkom aktualnie stosowanym przez te organizacje (więc w gruncie rzeczy nic się nie zmienia), błędnego ustalenia, iż skoro te stawki są stosowane to są one akceptowane przez rynek (są to stawki rynkowe) oraz błędnej subsumpcji tak ustalonego stanu faktycznego pod normę art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przyjmując, iż skoro podmioty prowadzące działalność na polu odtwarzania są rentowne (trudno byłoby dowodzić, że są nierentowne skoro prowadzą działalność) to stawki te spełniają kryterium określone w art. 110 ww. ustawy.

O ile dopuszczalne jest na gruncie postępowania cywilnego posłużenie się domniemaniem faktycznym to Sąd w niniejszej sprawie przeprowadził go w sposób niedopuszczalny.

„Orzeczenie Sądu może być oparte na domniemaniu faktycznym tylko wówczas, gdy domniemanie stanowi wniosek logicznie wynikający z prawidłowo ustalonych faktów stanowiących jego przesłanki. Możliwość ustalenia faktów w sposób przewidziany w art. 231 wchodzi w rachubę tylko w razie braku bezpośrednich środków dowodowych” (tak: T. Ereciński, Komentarz do art. 231 Kodeksu postępowania cywilnego)

W postanowieniu z dnia 9 stycznia 2014 r., sygn. akt V CSK 87/13 Sąd Najwyższy wypowiedział się analogicznie „Skorzystanie z możliwości poczynienia ustaleń faktycznych przy zastosowaniu domniemania faktycznego, powinno mieć miejsce, gdy brak jest bezpośrednich środków dowodowych albo istnieją znaczne utrudnienia dla wykazania faktu, którego ustalenie jest możliwe przy zastosowaniu reguł logicznego rozumowania”, podobnie Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. akt. VI ACa 1103/12 „Orzeczenie Sądu może być oparte na konstrukcji domniemania faktycznego z art. 231 k.p.c. tylko wówczas gdy domniemanie stanowi wniosek logicznie i zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego wynikający z prawidłowo ustalonych faktów stanowiących jego przesłanki’.

W niniejszej sprawie skarżący zarzuca, iż zarówno fakty, w oparciu o które zostało dokonane domniemanie nie zostały ustalone prawidłowo, były dostępne inne bezpośrednie środki dowodowe, które mogły doprowadzić do ustalenia domniemanego faktu (ale nie zostały przeprowadzone przed Komisją Prawa Autorskiego w ogóle) jak i domniemanie dokonane przez Sąd nie stanowi w żaden sposób wniosku logicznego i zgodnego z zasadami doświadczenia życiowego.

Podnieść w tym miejscu należy, iż jak stwierdził sam Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, nie tyle nie dało się zastosować kryterium z art. 110¹³ ust 5 pkt 1 stanowiącego podstawę orzekania w oparciu o „podejście dochodowe” podmiotów korzystających z praw autorskich ale brak było ku temu wystarczającego materiału dowodowego zgromadzonego przed Komisją Prawa Autorskiego.

Jak stwierdził Sąd w uzasadnieniu „Ilość przedłożonych (przez organizacje zbiorowego zarządzania) umów jest w praktyce na tyle niewielka, że - jak wskazała Komisja w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia - nie dawała podstaw na przeprowadzenie szczegółowej analizy ekonomicznej dotyczącej funkcjonowania tych podmiotów. W szczególności nie pozwalała ona na zweryfikowanie stawek wynagrodzeń przy zastosowaniu podejścia dochodowego sprowadzającego się do dokonania szczegółowej analizy ekonomicznej przy uwzględnieniu szeregu dokładnych danych informacyjnych dotyczących funkcjonowania podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Zebrany materiał dowodowy, w tym w toku postępowania sądowego, zawierał zbyt wiele braków informacyjnych”.

Zadziwiające jest zatem że Komisja Prawa Autorskiego (a za nią Sąd) zamiast odmówić zatwierdzenia stawek ze względu na brak adekwatnego materiału dowodowego dokonała ich zatwierdzenia posługując się zupełnie innym (i też niewykazanym), nieadekwatnym kryterium. Na marginesie należy tylko stwierdzić, iż niezgodne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym jest stanowisko Sądu, iż „Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w odniesieniu do tego podmiotu, podzielić należy stanowisko Komisji, według którego SOIARIS nie podjął rzetelnej polemiki i nie ujawniło faktów pozwalających na ocenę skali w jakiej wzrost obciążenia kosztami wynagrodzeń autorskich obciąży przeciętny podmiot korzystający z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w działalności, w której muzyka w najbardziej oczywisty sposób wpływa na zdolność do generowania przychodów i zysków jakim jest organizacja imprez tanecznych ani też nie wykazał relacji zachodzących pomiędzy wielkością tego obciążenia i

przeciętną rentownością prowadzonej działalności Odnosząc się do takich ustaleń faktycznych należy podnieść, iż Sąd dokonał ich w sposób nieprawidłowy. Po pierwsze, jak skarżący wykazał we wniosku skierowanym do Sądu z dnia 31 października 2013 r., postępowanie przed Komisją Prawa Autorskiego miało w istocie charakter postępowania inkwizycyjnego i nie miał w nim jakiegokolwiek realnych możliwości konstruktywnego działania (np. określony przez Komisję niezgodny z k.p.c. 7 dniowy termin do wniesienia odpowiedzi na wniosek Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi o zatwierdzenie zgłoszonej tabeli wynagrodzeń oraz wszelkich twierdzeń i dowodów pod rygorem ich utraty w przypadku powołania po tym terminie i odmowa wydłużenia tego terminu na wniosek skarżącego, oddalenie wszelkich wniosków dowodowych skarżącego przedstawionych przed Komisją i dopuszczenie dalszych wniosków dowodowych przedstawionych przez Organizację Zbiorowego Zarządzania). Po drugie zaś skarżący zarówno przed Komisją Prawa Autorskiego jak i Sądem domagał się przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, która miała właśnie, jak chciałby Sąd, „ujawnić fakty pozwalające na ocenę skali w jakiej wzrost obciążenia kosztami wynagrodzeń autorskich obciąży przeciętny podmiot korzystający z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w działalności, w której muzyka w najbardziej oczywisty sposób wpływa na zdolność do generowania dochodów i zysków jakim jest organizacja imprez tanecznych ” oraz wykazania w sposób bezpośredni „ relacji zachodzących pomiędzy wielkością tego obciążenia i przeciętną rentownością prowadzonej działalności ”. Zgłoszony przez skarżącego wniosek dowodowy właśnie dokładnie (prawie że werbalnie nawet) do tego w sposób bezpośredni zmierzał. Miał być też przeprowadzony na podstawie danych finansowo-księgowych takich właśnie podmiotów prowadzących działalność w zakresie „organizacji imprez tanecznych” jakimi są członkowie skarżącego, są to niewątpliwie też „przeciętne” podmioty działające na rynku.

W tym miejscu podnieść należy, iż przeprowadzenie takiego właśnie dowodu w inny sposób nie byłoby w ogóle możliwe. Sąd prowadzący niniejszą sprawę nie ma kompetencji aby żądać takiej dokumentacji od podmiotów nie będących uczestnikami postępowania a i wątpliwy byłby efekt jakiegokolwiek badania któregoś z ośrodków badania opinii publicznej, bowiem czego jak czego ale informacji niezbędnych do wykazania wyżej wskazanych okoliczności żaden podmiot prowadzący działalność gospodarczą na pytanie ankietera by w sposób rzetelny nie ujawnił. Rzetelne dane może udostępnić tylko sam podmiot (udostępniając księgi rachunkowe) albo Urząd Skarbowy (uzyskanie danych z Urzędu Skarbowego ze względu na tajemnicę skarbową byłoby niemożliwe). Oczywiście, że zasadne jest stanowisko Sądu, iż wniosek dowodowy mający walor badania „ogólnopolskiego” miałby znaczenie w niniejszej sprawie tylko, że takiego badania nie dało by się w sposób wiarygodny przeprowadzić. Badanie któregoś z ośrodków badających opinię publiczną byłoby bardzo mało wiarygodne ponieważ nie byłoby przeprowadzone na podstawie wiarygodnych danych. Rzetelne zbadanie zaś ksiąg rachunkowych nawet kilkunastu podmiotów z zestawieniem proponowanych w tabeli stawek dałyby Sądowi pogląd na zasadność (lub nie) tych stawek nawet, jeżeli byłoby to tylko kilkanaście podmiotów (w rzeczywistości byłoby kilkadziesiąt). Należy nadmienić, iż pomimo, że jest to niewielka ilość podmiotów w skali kraju to są to organizatorzy imprez rozrywkowych reprezentatywni dla rynku usług w tym zakresie (małe, duże i bardzo duże lokale dyskotekowe i kluby). Należy podnieść, iż nawet badania statystyczne mogą być przeprowadzone na bardzo niewielkiej grupie podmiotów, jeżeli jest to grupa reprezentatywna.

Zarzucenie zatem Sądowi błędu w ustaleniach faktycznych jest ze wszech miar zasadne, jeżeli z jednej strony oparte są one tylko i wyłącznie na „wewnętrznych” wyliczeniach i twierdzeniach Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi a z drugiej strony bazują na pozbawieniu skarżącego przeprowadzenia wnioskowanych przez niego dowodów nawet, jeżeli nie miały one skali „ogólnopolskiej”. Tak dokonane ustalenia faktyczne są nierzetelne oraz błędne.

Sąd Okręgowy w sposób bezzasadny odmówił skarżącemu przeprowadzenia dowodów na okoliczności istotne w niniejszej sprawie, mające znaczenie dla prawidłowego jej rozpoznania i w konsekwencji rozstrzygnięcia.

Jak już wyżej wskazano w pkt 1 wniosek dowodowy dotyczący opinii biegłego dotyczy tezy dowodowej mającej wykazać okoliczności, w stosunku do których Sąd Okręgowy stwierdził, iż zostały przez skarżącego nie wykazane („SOIARIS nie podjął rzetelnej polemiki i nie ujawniło faktów pozwalających na ocenę....., str. 27 in principio uzasadnienia zaskarżonego postanowienia Sądu). Zadziwiające jest zatem w tym kontekście stwierdzenie Sądu, iż „wniosek ten dotyczył okoliczności nieistotnych z punktu widzenia przesłanek określonych w art. 110¹³. Przedmiotem dowodu z opinii biegłego mogłoby być ustalenie wysokości wpływów osiąganych przez korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych bądź kwota ogólnego obciążenia”. Odmowa przeprowadzenia przedmiotowego dowodu z tego powodu była zatem niezasadna.

Drugim z powodów odmowy przeprowadzenia ww. dowodu była, zdaniem, Sądu okoliczność, iż dotyczył on małej, niereprezentatywnej liczby podmiotów prowadzących kluby i dyskoteki, w związku z czym ustalenia jakie miały być dokonane za pośrednictwem tego dowodu nie miałyby waloru ogólnopolskiego, a taki mają tabele wynagrodzeń.

Mając na uwadze takie stanowisko Sądu należy podnieść, iż to, że opinia biegłego dotyczyłaby określonej liczby podmiotów nie znaczy wcale, że nie miałyby ona waloru dowodowego w niniejszej sprawie. Formułując ten wniosek dowodowy skarżący wskazał 11 podmiotów, które miałyby na żądanie biegłego udostępnić dokumentację finansowo- księgową (są to podmioty wbrew twierdzeniu Sądu reprezentatywne w swym przekroju dla rynku usług rozrywkowych w obszarze dyskotek i klubów) ale w tym wniosku skarżący wyraźnie zazaczył „Przedmiotowy wykaz obiektów zostanie rozszerzony”. Gdyby Sąd uznając zasadność takiego wniosku (co do zasady) określił wnioskodawcy określony termin na uzupełnienie tej listy (nawet o kilkadziesiąt podmiotów) zostałaaby ona uzupełniona spoza listy członków stowarzyszenia skarżącego. Sąd nawet nie zadał pytania o ile podmiotów skarżący zobowiązuje się rozszerzyć tą listę. Raczej trudno byłoby przyjąć, iż opinia biegłego oparta o badanie kilkudziesięciu podmiotów nie stanowiłaby rzetelnego dowodu w rozpoznawanej przez Sąd sprawie. Strona skarżąca niestety nie widzi innego wiarygodnego dowodu jaki mógłby być przeprowadzony w niniejszej sprawie bo na pewno nie byłby nim dowód z badań jakie mogłyby być przeprowadzone przez któryś z ośrodków badania opinii publicznej. Badania te nie mogłyby być oparte na rzetelnym materiale wyjściowym gdyż doświadczenie życiowe podpowiada, że żaden z właścicieli lokali dyskotekowych czy klubów nie podałyby prawdziwych danych mogących skutkować przeprowadzeniem wiarygodnych badań statystycznych w tym zakresie (pytany przez pracownika wywiadowni). Wynik takich badań z góry można byłoby przewidzieć (wynikałoby z nich z całą pewnością, iż tabele zawierają stawki o wiele zawyżone).

Sąd odmówił przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków wnioskowanych przez stronę skarżącą. Także i nieuwzględnienie i tego wniosku dowodowego było niezasadne. Niezasadne było oddalenie wniosku dowodowego zmierzającego do wykazania, iż sposób działania Organizacji Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi zawierających umowy daleki jest od „negocjacji”, w związku z czym stawki w tych umowach bardziej są „wymuszone” niż „wynegocjowane”. Dowód ten był o tyle istotny, iż stawki określone w dotychczas stosowanych przez Organizację Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi umowach zostały uznane przez Sąd za „rynkowe”, zaakceptowane przez rynek i w związku z tym mogące stanowić podstawę do akceptacji na takim samym poziomie „ustawionych” stawek w zatwierdzanej tabeli.

Na zakończenie skarżący podniósł, że jest w skali kraju niewielką organizacją zrzeszającą niewiele podmiotów prowadzących działalność na polu odtwarzanie utworów to jednak jest to kilkanaście aktywnych gospodarczo podmiotów, prowadzących działalność w znacznym rozmiarze. Mała liczba członków nie oznacza wcale, iż stanowisko tych podmiotów nie powinno być w ogóle brane pod uwagę (ponieważ to tylko kilkanaście podmiotów) przy ocenie zasadności wprowadzanych w tabeli stawek w oparciu o kryteria z art. 110¹³ ust 5 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Odmowa przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków oraz wnioskowanej opinii biegłego ds. księgowości w istocie doprowadziła do wyeliminowania dowodów pochodzących od członków jedynej biorącej udział w postępowaniu organizacji zrzeszającej podmioty korzystające z praw autorskich na polu „taniec” i w konsekwencji wykluczyła jej stanowisko z podejmowania decyzji o zatwierdzeniu tabel wynagrodzeń. Okazało się zatem, iż stanowisko kilkunastu podmiotów nie może być wzięte pod uwagę pomimo, że zatwierdzone tabele wynagrodzeń członków Stowarzyszenia (skarżącego) dotyczyć będą i pomimo tego, iż w ich przypadku stawki określone w zatwierdzonych tabelach absolutnie naruszają reguły z art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (gdyby Sąd przeprowadził wnioskowany przez skarżącego dowód z opinii biegłego to ta okoliczność zostałaby wykazana). Prowadzonemu postępowaniu przed Sądem towarzyszyło przekonanie, iż kilkanaście podmiotów nie może być reprezentatywne dla całego rynku więc nawet gdyby na podstawie dostarczonych przez te podmioty danych (zeznania świadków oraz opinia biegłego w oparciu o udostępnione dane finansowo-księgowe) wykazała całkowitą niezasadność określonych w tabeli stawek to stawki te należy i tak uznać za zasadne.

Uczestnicy Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno – Muzycznych SAWP, Związek Producentów Audio – Video i Stowarzyszenie Twórców Ludowych wnieśli w pisemnych odpowiedziach na apelację o jej oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, przedstawiając obszernie swoje stanowisko. Stowarzyszenie Autorów ZAiKS wniosło (także pisemnie) o oddalenie apelacji nie składając wniosku o zwrot kosztów postępowania apelacyjnego. Identyczne stanowisko zajął uczestnik Stowarzyszenie Filmowców Polskich.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał w pełni trafnych ustaleń faktycznych, właściwie ocenił przeprowadzone dowody, a z ustalonego stanu faktycznego wyprowadził prawidłowe konsekwencje prawne. Ustalenia te i oceny sąd apelacyjny przyjmuje jako własne.

Nie zachodziły zarzucane w apelacji błędy w ustaleniach faktycznych, naruszenia prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c., 316 k.p.c. i 278 § 1 k.p.c.) jak i prawa materialnego (art. 110²³, art. 110¹³ ust 5 i art 110 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych).

W odniesieniu do zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania art. 110²³, art. 110¹³ ust. 5 i art. 110 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych wskazać należy, że zarzut ten oparty na twierdzeniu, iż sąd I instancji zatwierdzając tabele wynagrodzeń zastosował nieznane ustawie kryterium „podejścia rynkowego” jest nietrafny i wskazuje na niezrozumienie argumentacji sądu. Sąd I instancji prawidłowo przytoczył, zinterpretował i zastosował właściwe przepisy. Zgodnie z dyspozycją art. 110²³ prawa autorskiego, w sprawach z wniosków, o których mowa w art. 110¹⁴ ust. 1 i 3, sąd orzeka

o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, w całości albo w części, biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 110¹³ ust. 5. Zgodnie z tym ostatnim przepisem, przy zatwierdzaniu tabeli należy brać pod uwagę:

- 1) kryteria określone w art. 110 (tj. wysokość wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych);
- 2) kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji;
- 3) zebrany w sprawie materiał dowodowy;
- 4) stanowiska uczestników postępowania;
- 5) uzasadniony interes społeczny.

Wśród przesłanek merytorycznych oceny prawidłowości tabel wynagrodzeń autorskich na pierwszy plan zdecydowanie wysuwa się przesłanka wysokości wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych przez podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych (art. 110 prawa autorskiego).

Przyjęcie przez sąd, iż zaproponowane przez organizacje zbiorowego zarządzania w kwestionowanej tabeli stawki wynagrodzenia stosowane były wcześniej w umowach z podmiotami korzystającymi z tych praw i były akceptowane przez rynek oznacza jednocześnie przyjęcie, iż stawki te spełniają kryteria ustawowe, w tym przede wszystkim kryterium z art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych tj. odpowiadają wysokości wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakterowi i zakresowi korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Taka konkluzja jest oczywiście trafna. Stawka wynagrodzenia podlegająca w przeszłości weryfikacji rynkowej jest bowiem w sposób naturalny dostosowana do wysokości korzyści uzyskiwanych przez podmioty korzystające z praw autorskich.

Dodać też należy, że zaproponowane stawki były wspólne i jednolite dla wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania działających na polskim rynku, a zatem były ustalone jako kwota ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji (art. 110¹³ ust. 5. pkt. 2 prawa autorskiego)

Zaproponowane stawki w ocenie sądu apelacyjnego *prima facie* jawiły się jako umiarkowane. Wystarczy zauważyć, że obciążenie z nich wynikające wynosiło miesięcznie od 9,72 zł do 12,78 zł na osobę w najmniejszych obiektach dyskotekowych (do 50 miejsc), 7,28 zł do 9,58 zł na osobę w obiektach większych(do 100 miejsc) i zaledwie 2,26 zł do 2,08 zł na osobę w obiektach największych (powyżej 500 miejsc).

Twierdzenia apelującego, że stawki te nie wynikają z zawartych umów i nie są adekwatne do „wpływów”, o których mowa w art. 110 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wymagały wykazania i intensywnej inicjatywy dowodowej. To bowiem apelujący wnioskodawca z twierdzeń tych wywodził korzystne dla siebie skutki prawne.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę w sposób zasadny przyjął, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie, że została wykazana okoliczność, iż stawki w zatwierdzanej tabeli odpowiadają stawkom wynikającym z aktualnie

zawieranych przez organizacje zbiorowego zarządzania umów i odpowiadają kryteriom ustawowym.

W świetle wskazanej już wyżej okoliczności oczywistego, umiarkowanego skalkulowania tych stawek, wynikającej już z samej treści tabel, wyniki analizy zawieranych umów oraz przedstawione przykładowo umowy mogły być uznane za wystarczający dowód adekwatności zaproponowanych stawek wynagrodzeń do wysokości wpływów podmiotów korzystających z tych praw autorskich na polu odtwarzania w dyskotekach i klubach tanecznych oraz na innego rodzaju imprezach tanecznych.

Wyliczenia skarżącego pomijały konsekwentnie wpływy z innych tytułów niż bilety wstępu, a szczególności wpływy w podawania w dyskotekach i klubach napojów, w tym alkoholowych i nie mogły być uznane za przekonujące, skutecznie podważające lub podające w wątpliwość adekwatność zaproponowanych tabel wynagrodzeń.

Wbrew wywodom apelacji uznając za zasadne wewnętrzne wyliczenia uczestników Sąd trafnie uznał je za prawidłowe, stanowiące wystarczającą podstawę zatwierdzenia proponowanych tabel wynagrodzeń. Niezasadne były też zarzuty apelującego co do procedowania przed Komisją Prawa Autorskiego.

Komisja Prawa Autorskiego nie jest organem administracyjnym ani sądowym czy też quasi-sądowym. Jest zespołem arbitrów, spośród których wyłaniane są poszczególne zespoły orzekające Komisji oraz wyznaczani są mediatorzy. Nowelizacja ustawy o prawie autorskim z dnia 8 lipca 2010 r. nadała Komisji odmienny charakter, kształt i inne kompetencje. Zespoły orzekające Komisji pełnią funkcje koncyliacyjne, mediacyjne, a w pewnym zakresie – również orzecznicze. Dzięki kompetencjom zawodowym arbitrów i ich doświadczeniu, jak również dzięki temu, że są oni powoływani spośród osób rekomendowanych przez zainteresowane podmioty i organizacje, Komisja stanowi alternatywną do drogi sądowej formę rozwiązywania sporów i kształtowania zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na uzasadnienie do założeń nowelizacji ustawy o prawie autorskim, w którym podane są najistotniejsze powody przemawiające za utrzymaniem Komisji (zob. *Założenia do nowelizacji przepisów o organizacjach zbiorowego zarządzania w zakresie wynikającym z uchylecia art. 108 ust. 3 ustawy o prawie autorskim" z dnia 7 marca 2008 r.*, opracowane pod kierunkiem J. Barty, R. Markiewicza i A. Matlaka, przez zespół w składzie: M. Bukowski, T. Targosz, R. Tomczyk, <http://www.mkidn.gov.pl>). W myśl tych założeń Komisja ma pełnić dwojaką funkcję. W pierwszej kolejności trzeba wskazać funkcję mediacyjną. Postępowanie przed składem orzekającym Komisji powinno stanowić płaszczyznę, na której będą się ścierać na ogół przeciwstawne interesy uczestników tego postępowania. Rolą Komisji będzie podjęcie działań zmierzających do uzyskania rozwiązań opartych na konsensusie uczestników postępowania. Komisja powinna zatem inspirować uczestników do osiągnięcia konsensusu, w szczególności może przedstawiać uczestnikom własne propozycje rozwiązań. Zwraca się również uwagę, że funkcja mediacyjna Komisji stanowi realizację wyrażonego przez Trybunał Konstytucyjny stanowiska w przedmiocie współdecydowania użytkowników o kształcie tabel wynagrodzeń. Mediacyjny etap postępowania zakłada bowiem istnienie pola do prowadzenia negocjacji pod kierownictwem składu orzekającego Komisji.

Bez wątpienia najważniejszą kompetencją Komisji jest rozpatrywanie spraw o zatwierdzenie i zmianę zatwierdzonych tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Tutaj na pierwszy plan wysuwa się jej funkcja koncyliacyjna, Komisja powinna bowiem dążyć do uzgodnienia spornych stanowisk uczestników postępowania czy wręcz przedstawiać propozycje rozwiązań. Z kolei w odniesieniu do rozstrzygania sporów

dotyczących stosowania tabel oraz sporów związanych z zawarciem umowy na reemisję, Komisja pełni funkcję mediacyjną. W ramach tego postępowania może przedstawić propozycję ugody. Kolejna jej kompetencja to wskazywanie organizacji właściwej w rozumieniu ustawy. W tym przypadku Komisja wydaje orzeczenie merytoryczne, na podstawie którego wskazana w nim OZZ uzyskuje kompetencje do zarządzania prawami podmiotów niereprezentowanych przez żadną OZZ na podstawie stosownej umowy. Pozostałe kompetencje Komisji, tj. rozpatrywanie spraw o odtworzenie akt oraz uzupełnienie lub sprostowanie orzeczenia Komisji, a także rozpatrywanie spraw o wykładnię orzeczenia Komisji są pochodną orzeczniczej funkcji Komisji i stanowią modyfikację odpowiednich przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

W myśl ust. 3 art. 110¹ p.a., jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, do postępowań przed Komisją stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Powyższa zmiana była podyktowana przede wszystkim tym, że procedura cywilna jest odpowiednia ze względu na przedmiot postępowania i jego cel oraz obowiązujące w niej zasady kontrydiktoryjności i równości uczestników postępowania. Cywilny tryb postępowania pozwala Komisji na bardziej elastyczne podejście do rozpoznania sprawy i skupienie się na jej aspekcie merytorycznym. Jak zauważa się w powołanych już w założeniach do nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, przyjęcie procedury cywilnej ma wzmocnić pozycję Komisji jako organu dążącego do merytorycznego zakończenia postępowania, a nie badającego przede wszystkim kwestie formalne. Ponadto zwraca się uwagę na to, że sposób pracy Komisji będzie bardziej elastyczny, przyjęta procedura pozwala bowiem na prowadzenie postępowania dowodowego w zasadzie w sposób nielimitowany co do środków dowodowych i tym samym pozwala na głębszą ocenę sprawy (tak Marek Bukowski, Komentarz do art. 110(1) ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w: Bukowski Marek, Flisak Damian, Okoń Zbigniew, Podrecki Paweł, Raglewski Janusz, Stanisławska-Kloc Sybilla, Targosz Tomasz. Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz LEX, 2015)

Uszło zatem uwadze apelującego, że postępowanie przed Komisją Prawa Autorskiego ma charakter pojednawczo - mediacyjno - konciliacyjny, reguły nim rządzące są mniej sformalizowane niż w postępowaniu sądowym, a skarżący przed Komisją Prawa Autorskiego miał obowiązek podnieść i wykazać twierdzenia o niezasadności stawek tabeli na równi z obowiązkiem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi wykazania ich zasadności. Trafnie zatem od skarżącego wymagano aby w sposób konkretny i adekwatny do stanu sprawy odniósł się do twierdzeń wnioskujących o zatwierdzenie tabel organizacji, w szczególności przedstawił przekonujące twierdzenia i wnioski dowodowe na okoliczność sytuacji ekonomicznej podmiotów wykorzystujących prawa autorskie i niewystarczającej wielkości wpływów tych podmiotów z eksploatacji praw autorskich.

Jak już wyżej wskazano, twierdzenia skarżącego w tym zakresie były dalece niewystarczające i nieprzekonujące, a wnioski dowodowe nieistotne i nieprzydatne. Twierdzenia te zostały uznane przez sąd trafnie za niewystarczające z uwagi na brak odniesienia do wpływów uzyskiwanych przez podmioty w branży dyskotekowej średnio w skali kraju oraz z uwagi na pomijanie wpływów innych niż ze sprzedaży biletów.

Całkowicie nietrafny był zarzut błędnej oceny zeznań świadków oraz błędnego oddalenia dowodu z zeznań świadków i zarzut braku ustalenia, że głównym motywem zawierania umów z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi była groźba skierowania przez te organizacje sprawy na drogę postępowania karnego oraz olbrzymia ilość spraw karnych inicjowanych przez te organizacje, a stawki z tych umów nie są rynkowe. Sąd trafnie odmówił przeprowadzenia tego dowodu uznając go za nieprzydatny dla rozpoznania niniejszej sprawy. Sam

fakt zawierania umów o wykorzystanie praw autorskich niezależnie od motywacji ich zawarcia odzwierciedla w istocie co do zasady sytuację rynkową i wysokość stawek wynagrodzeń na danym rynku. Do drugorzędnych okoliczności należało zaliczyć zatem ustalenie czy stawki wynagrodzeń w dotychczas stosowanych w umowach przez reprezentowane przez wnioskodawcę podmioty zostały przez nie wynegocjowane i w jaki sposób. Nawet, gdyby z zeznań świadków wynikało, że nie negocjowali oni stawek, albo negocjowali „pod przymusem” to nie oznaczałoby to jeszcze, iż organizacje twórców i wykonawców nie negocjowały ich w wielu innych przypadkach i umowy te nie zawierały nigdy stawek rynkowych.

Niezasadnie też kwestionowano w apelacji oddalenie wniosku dowodowego o powołanie biegłego na okoliczność procentowego udziału proponowanych opłat z tytułu wynagrodzeń autorskich w przychodach wybranych podmiotów i rentowności tych podmiotów przy zastosowaniu takiej wysokości stawek. Zgłoszony przez skarżącego wniosek dowodowy był niewystarczający i nieprzydatny dla dokonania ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Całkowicie trafnie Sąd Okręgowy uznał, iż wniosek ten dotyczył okoliczności nieistotnych z punktu widzenia przesłanek określonych w art. 110¹³ p.a. Przedmiotem dowodu z opinii biegłego mogłoby i powinno być bowiem ustalenie przeciętnej sytuacji ekonomicznej podmiotów działających w branży dyskotekowej, a przede wszystkim poziom możliwych do uzyskania realnie wpływów (przychodów) z tej działalności. Wnioskujący apelujący winien dążyć do wykazania analityczną opinią o charakterze ekonomicznym, przeciętnej wysokości wpływów osiąganych przez korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych. Opinia taka nie mogła dotyczyć tylko małej, niereprezentatywnej liczby podmiotów prowadzących kluby i dyskoteki, reprezentowanych przez wnioskodawcę, lecz musiałaby mieć walor opinii reprezentatywnej dla całej branży.

Opinia biegłego dotycząca określonej liczby podmiotów miałaby ograniczony walor dowodowy, obrazowałaby w zasadzie tylko rentowność poszczególnych podmiotów, na którą wpływ mają przecież różne czynniki, a nie tylko wysokość wynagrodzeń autorskich. Wniosku o wykonanie kompleksowej opinii ekonomicznej obrazującej przeciętną wysokość wpływów osiąganych przez korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w branży dyskotekowej wnioskodawca nie złożył, a tylko taka opinia mogłaby być przydatna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Wbrew wywodom apelacji badanie rentowności kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu podmiotów nie mogło być uznane za reprezentatywne dla całego rynku. Badanie musiałoby zmierzać raczej do ustalenia potencjału uzyskiwania wpływów z eksploatacji praw autorskich przez podmioty z branży i realnego poziomu tych wpływów w dłuższej perspektywie, a nie aktualną sytuację poszczególnych, nawet licznych podmiotów.

W ocenie sądu apelacyjnego dowodu z takiej opinii sąd nie miał obowiązku powołać z urzędu.

Apelacja podlegała zatem oddaleniu jako bezzasadna, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Apelujący jako strona przegrywająca postępowanie apelacyjne, przy różnym stopniu zainteresowania jego wynikiem obowiązany był zwrócić uczestnikom składającym takie żądanie koszty postępowania. Na koszty te składało się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 120 zł w przypadku Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno - Muzycznych SAWP, ustalone na podstawie z § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 10

pkt. 3 oraz § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz zwrotu przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t) i w zw. z § 21 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804). Wynagrodzenie pełnomocników będących adwokatami, reprezentujących Stowarzyszenie Twórców Ludowych i Związek Producentów Audio-Video ustalono w tych samych kwotach po 120 zł na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 pkt. 3 oraz § 13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz zwrotu przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t) i w zw. z § 21 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800).

Bogdan Wysocki

Jan Futro

Jarosław Grobelny